

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Finanční hospodaření města Františkovy Lázně

Financial management of Františkovy Lázně

Wunderlichová Sandra

Plzeň 2013

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta ekonomická

Akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Sandra WUNDERLICOVÁ**
Osobní číslo: **K10B0254P**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika a management**
Název tématu: **Finanční hospodaření města Františkovy Lázně**
Zadávací katedra: **Katedra financí a účetnictví**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

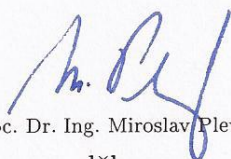
1. Přibližte hospodaření a řízení územně samosprávných celků.
2. Představte město Františkovy Lázně.
3. Proveďte rozbor finančního hospodaření vybraného města.
4. Navrhněte opatření ke zlepšení současné situace.

Rozsah grafických prací: **neuveden**
Rozsah pracovní zprávy: **40 - 60 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**
Seznam odborné literatury:

- **KISLINGEROVÁ, Eva; HNILICA, Jiří.** *Finanční analýza: krok za krokem.* 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2008. ISBN 978-80-7179-713-5
- **PEKOVÁ, Jitka.** *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR.* Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-614-1
- *Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích*
- *Zákon č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům*

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Karel Karlovec**
Katedra financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **30. října 2012**
Termín odevzdání bakalářské práce: **3. května 2013**

Doc. Dr. Ing. Miroslav Plevný
děkan

Prof. Ing. Lilia Dvořáková, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 30. října 2012

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Finanční hospodaření města Františkovy Lázně“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V Plzni, dne .....

.....

podpis autora

Poděkování

Chtěla bych poděkovat svému vedoucímu bakalářské práce, panu Ing. Karlu Karlovcovi, za pomoc, věcné rady a připomínky při zpracování této práce.

Dále mé díky patří paní Dagmaře Zezulkové a panu Miroslavu Lisovi, pracovníkům Městského úřadu ve Františkových Lázních, za poskytnuté materiály, ochotu poradit a konzultovat.

OBSAH

ÚVOD	8
1 ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVNÉ CELKY	10
1.1 Obec	13
1.2 Orgány obce.....	15
1.2.1 Orgány zastupitelstva obce a rady obce	19
2 ROZPOČET OBCE.....	20
2.1 Příjmy.....	24
2.2 Výdaje	26
2.3 Finanční analýza	29
3 VEŘEJNÉ STATKY	31
3.1 Výdaje na financování veřejných statků	33
4 MĚSTO FRANTIŠKOVY LÁZNĚ.....	35
5 FINANČNÍ ANALÝZA	37
5.1 Příjmy města	38
5.1.1 Daňové příjmy.....	38
5.1.2 Nedaňové příjmy	43
5.1.3 Kapitálové příjmy.....	44
5.1.4 Přijaté transfery.....	44
5.2 Výdaje města	45
5.3 Poměrové ukazatele	50
5.3.1 Likvidita.....	51
5.3.2 Aktivita.....	53
5.3.3 Financování	55
5.3.4 Rentabilita	56
5.3.5 Autarkie	56
5.3.6 Produktivita	57
5.3.7 Míra investičního rozvoje/útlumu	59
5.4 Model BAMF	59

5.5	Model KAMF	61
6	OPATŘENÍ KE ZLEPŠENÍ SOUČASNÉ SITUACE.....	64
6.1	Daň z nemovitosti	64
6.2	Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů.....	66
6.3	Kulturní akce	67
6.4	Oddychová zóna	68
	6.4.1 <i>Finanční analýza projektu</i>	70
7	ZÁVĚR.....	74
8	SEZNAM TABULEK.....	76
9	SEZNAM OBRÁZKŮ	77
10	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	78
11	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	79
12	SEZNAM PŘÍLOH.....	81

ÚVOD

Tématem této bakalářské práce je analýza hospodaření konkrétní obce. Obec dle zákona č.128/2000 Sb., o obcích, je základním územním samosprávným společenstvím občanů, tvoří území celek, které je vymezen hranicí území obce. Pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Každý jedinec je obyvatelem a jako občan by se měl zajímat o to, jak jeho obec využívá své prostředky na zabezpečení veřejných statků. Na základě veřejně dostupných informací o hospodaření má tak každý možnost podílet se na řízení obce.

Cílem práce je představit problematiku hospodaření obcí, na konkrétním případě Františkových Lázní poukázat na jednotlivé složky příjmů a výdajů, jejich velikosti a použití, aplikováním ukazatelů finanční analýzy zjistit skutečné problémy či nedostatky hospodaření a navrhnout jejich řešení.

Tomuto záměru je i podřízena struktura celé práce. Lze ji rozdělit na tři základní oblasti, a to na část teoretickou, teoreticko-praktickou a praktickou.

Teoretická část obsahuje tři kapitoly. První se zabývá problematikou územní samosprávy. Věnuje se tedy územní samosprávě obecně, popisuje její typické znaky a předpoklady fungování. Dále zvláště vymezuje pojem obec a charakterizuje její orgány. Druhá kapitola vysvětluje pojmy jako obecní rozpočet, jeho příjmové a výdajové složky i finanční analýzu. Třetí kapitola této teoretické části nahlíží do problematiky veřejných statků.

Čtvrtá kapitola má teoreticko-praktický charakter. Představuje mé bydliště, obec Františkovy Lázně, jejímž hospodařením se zabývá stěžejní část této bakalářské práce.

Praktická část je zastoupena v pořadí pátou a šestou kapitolou. Obsahuje samotnou finanční analýzu. Pátá kapitola má za úkol informovat o příjmech a výdajích města, popř. jejich jednotlivých složek. Dílčí součástí této kapitoly jsou modifikované ukazatele pro specifika municipální firmy. Obsahuje výpočty jednotlivých poměrových ukazatelů, jejich interpretaci a příslušné komentáře. Shrnutí nabízí bonitní modely BAMF a KAMF.

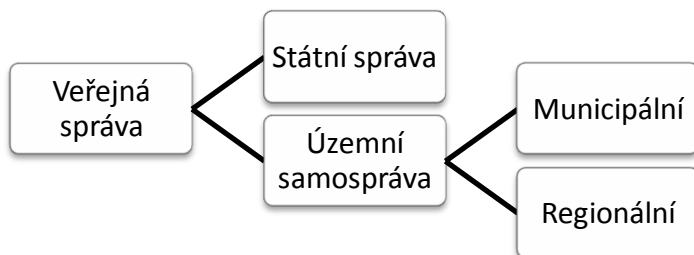

Poslední, šestá kapitola řeší zjištěné nedostatky ve finanční analýze. Obsahuje návrhy na zvýšení příjmů městského rozpočtu zavedením místního koeficientu u daně z nemovitosti a poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Pro zlepšení životní úrovně obyvatel navrhuji a kalkuluji realizaci fit-parku.

1 ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVNÉ CELKY

Veřejná správa je reprezentována především ústřední vládou - volenými orgány, tzn. parlamentem. [5] V demokratickém systému je však část veřejné správy decentralizována na nižší úroveň, zpravidla místní nebo regionální. [5]

Obrázek 1: Veřejná správa

Zdroj: Vlastní zpracování, 2012

Územní samospráva je chápána jako forma veřejné vlády a veřejné moci, kdy dochází k samostatnému spravování věcí veřejných na menším území, než je stát. Zákony stanovují její působnost a blíže specifikují i její postavení a úkoly. Reprezentanty územní samosprávy jsou volené a výkonné orgány - zastupitelstva, rady. Územní samospráva může být vícestupňová. [5]

„Územní samospráva vznikala:

- **Přírozeně** jako obce, města - municipality¹ s větším či menším počtem obyvatel, kteří sídlí na stejném místě (v hranicích municipality). Obec byla a je základem společnosti. Tak byla a také je ve všech zemích vymezena ústavou a navazujícími zákony. **Obec** sdružuje občany, kteří mají na jejím území bydliště a vyvíjí své ekonomické aktivity. V novověku je obec jako základní stupeň územní samosprávy - v ČR **základní územní samosprávný celek (ZÚSC)** i samostatným ekonomickým subjektem, zabezpečuje pro své občany některé služby (veřejné statky, většinou lokálního charakteru především v rámci lokálního veřejného sektoru). Toto postavení zkoumala a zkoumá právní věda, aby je bylo možné precizně specifikovat v příslušných zákonech.
- **Uměle** (z vůle státu, tzn. z vůle zákonodárce, který k tomu přijme příslušné právní normy) jako **vyšší stupeň územní samosprávy na regionální úrovni** -

¹ municipalita - odvozeno z latinského slova municipium, tj. město s určitou samosprávou

v ČR vyšší územní samosprávný celek (VÚSC), jenž zahrnuje společenství obyvatel více měst a obcí dané oblasti, které spojují společné potřeby a zájmy, tzn. na menším území, než je stát a na větším území než je sídlo - tzn. na střední úrovni. Takový regionální stupeň územní samosprávy (v pojetí právním) může zahrnovat i několik regionů či oblastí v pojetí funkčním, geografickém. Podobně jako obce i tyto regionální stupně územní samosprávy postupně zabezpečují pro občany stále více druhů veřejných služeb, zejména regionálního charakteru, a to především v regionálním veřejném sektoru.“ [5, s. 19]

Každý stupeň územní samosprávy má tři články: občan, území, správa. Představuje skupinu obyvatel žijící na geograficky ohraničeném území, v jejichž zájmu ÚSC spravuje státem svěřené veřejné záležitosti.

Územní samospráva v ČR má **samostatnou a přenesenou působnost**. V rámci samostatné působnosti funguje jako nezávislá jednotka, která má zákonem stanovenou rozhodovací autonomii a odpovědnost. Funguje skrze politické, ekonomické, ale i kulturní a další vztahy. V přenesené působnosti se jedná o výkon státní správy svěřený ÚSC státem. [5]

„Pro fungování územní samosprávy, aby mohla spravovat věci veřejné na svém území, je nutné vytvořit tyto **předpoklady**:

- a) **Legislativní** předpoklady, tzn. jsou potřebné zákony, které vytvářejí zákonné prostředí pro fungování a činnost územní samosprávy, umožňují územní samosprávě vykonávat všechny její funkce, vymezují její autonomii, rozhodovací pravomoci, ale i odpovědnost, rámcově pravidla hospodaření. Územní samospráva není finančně úplně soběstačná, a tudíž není zcela nezávislá na státu, stát různým způsobem ovlivňuje její hospodaření, byť je územní samospráva nestátní subjekt. Legislativní předpoklady teoreticky rozpracovávají právní vědy.
- b) **Ekonomické**, předpoklady fungování jednotlivých stupňů a subjektů územní samosprávy, které umožňují územní samosprávě jako nestátnímu subjektu hospodařit s určitou mírou finanční autonomie a nezávislosti na státu. Ekonomické předpoklady teoreticky zdůvodňuje ekonomická věda, zejména

teorie veřejných financí, teorie fiskálního federalismu, teorie veřejné volby.“
[5, s. 65 - 66]

Legislativa upravuje vznik a postavení jednotlivých úrovní územní samosprávy, upravuje její organizaci a vnitřní členění. Vymezuje samostatnou a přenesenou působnost obce, její samostatnosti v rozhodování a odpovědnost. Upravuje vztahy mezi územní samosprávou a státem a vztahy mezi jednotlivými stupni územní samosprávy. Příslušnými zákony ustanovuje ekonomické předpoklady pro fungování územní samosprávy, v ČR například zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Mezi **ekonomické předpoklady** patří právo vlastnit majetek a hospodařit s ním, možnost získat bez zasahování státu vlastní finanční prostředky, tzn. vlastní příjmy do svého rozpočtu. Předpokladem odděleného hospodaření od státu je možnost sestavování vlastního rozpočtu, podle kterého územní samosprávný celek hospodaří. [5]

Ve druhé polovině 20. století se řešila otázka místní samosprávy na evropské úrovni. Územní samospráva si upevňovala svou pozici. V roce 1985 byl přijat dokument „**Evropská charta místní samosprávy**“ všemi členskými státy Rady Evropy. Charta vešla v platnost 1. 9. 1988. Dokument zdůrazňuje několik bodů, např.:

- princip demokratizace a decentralizace moci;
- právo občanů podílet se na řízení veřejných záležitostí;
- vysoká míra autonomie, pravomoci i odpovědnosti místních orgánů;
- právo na různorodé finanční zdroje;
- právo na vybírání místních daní a poplatků a stanovení jejich výše;
- právo na sdružování (s jinými obcemi či subjekty).

Více než 38 států ratifikovalo Evropskou chartu místní samosprávy a respektují ji ve svém zákonodárství. Všechna ustanovení nemusí stát dodržovat, musí však předem stanovit ta ustanovení, která uznávat nebude. V České republice vstoupila charta v platnost 1. 9. 1999. [5] „Nicméně v oblasti hospodaření se stále hledají způsoby dalšího zlepšení hospodaření obcí a krajů, hledají se optimální finanční vazby mezi státním rozpočtem a rozpočty obcí a krajů, optimální rozsah daňové pravomoci územní samosprávy, kterou zatím mají zčásti jen obce.“ [5, s. 50]

V posledních desetiletích došlo ve většině demokratických zemích k reformám územní samosprávy, v souvislosti s reformou veřejné správy. „Cílem je posílit postavení územní samosprávy, zvýšit účinnost alokačních, redistribučních a stabilizačních aktivit.“ [5, s. 84]

1.1 OBEC

„Obec je **základní stupeň územní samosprávy** a je ze zákona vybavena nezávislými kompetencemi, pravomocemi a odpovědností při zajišťování úkolů, které jsou jí ústavou a zákony svěřeny.“ [5, s. 47]

„V právním smyslu je obec vymezena **třemi základními znaky**. Jsou to:

- *Území.*
- *Občané* - v ČR s trvalým pobytem, občané s čestným občanstvím obce (města). Nicméně v hranicích obce vstupují do různých vztahů k obci i právnické osoby a podnikatelé se sídlem na území obce nebo s provozovnou na území obce a další fyzické osoby s přechodným pobytem, dále např. vlastníci nemovitostí na území obce apod.
- *Samospráva* veřejných záležitostí v hranicích obce (na katastrálních územích obce), tzn. působnost.“ [5, s. 341]

Jak je již na začátku práce zmíněno, každá úroveň územní samosprávy plní dvě funkce - samostatnou a přenesenou. **Samostatná působnost** obce spočívá v možnosti samostatně rozhodovat v záležitostech, které jsou upravené zákonem. Obec může samostatně rozhodovat ve věcech územní samosprávy. **Přenesená působnost** obce ji ukládá povinnost vykonávat státní správu prostřednictvím výkonných orgánů obce. Tyto činnosti jsou kontrolovány orgány státní správy. „V rámci přenesené působnosti obce zajišťují úkoly v rámci částečně decentralizované veřejné správy jako čistý veřejný statek, ale zároveň zajišťují i další veřejné statky nejen pro občany své obce, ale i okolních obcí, tzn. jedná se o veřejné statky nelokálního významu.“ [5, s. 347]

Obec jako základní územní jednotka státu:

- je veřejnoprávní korporací, tedy sdružením osob založené na základě zákona za účelem plnit svěřené vymezené úkoly ve státní správě.

- je právnickou osobou a vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost vyplývající z těchto vztahů.
- je reprezentantem veřejných zájmů občanů a ostatních subjektů na území obce.
- má vlastní majetek, se kterým hospodaří, o který musí pečovat a ochraňovat jej před zcizením apod.
- pečuje o všestranný sociálně-ekonomický rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění daných úkolů chrání též veřejný zájem, což spočívá především v zajišťování veřejných statků - uspokojování potřeb občanů např. v oblasti bydlení, dopravy, vzdělávání.
- spravuje své záležitosti samostatně. Rozsah samostatné působnosti je dán zákonem.
- vykonává státní správu, jejíž výkon byl dán orgánu obce zákonem - tzv. přenesená působnost.
- může zřizovat organizační složky obce, příspěvkové organizace a obecně prospěšné společnosti v rámci zabezpečování veřejných statků pro občany.
- může zakládat obecní podniky, kam může vkládat svůj majetek.
- musí mít určitou finanční suverenitu vymezenou zákony. Má právo hospodařit podle vlastního rozpočtu.
- je nositelem veřejné moci, což je ohraničeno zákonem. Může vydávat obecně závazné vyhlášky a upravovat tím veřejné záležitosti v souladu s platnými zákony.
- rozhoduje o směrech dlouhodobého sociálně-ekonomického rozvoje obce. Schvaluje tzv. plán rozvoje obce.

Místní samospráva má nejužší vztah k občanům, a ti proto mohou mnohem snadněji zasahovat do jejího řízení. Mohou se podílet přímo či nepřímo. **Přímé podílení občanů** na řízení obce spočívá v jejich dobrovolné činnosti. Mohou se aktivně účastnit veřejných schůzí obce a veřejných zasedání zastupitelstva obce či se stát členy různých komisí. **Nepřímý podíl občanů** se projevuje volbou zástupce v komunálních volbách.

1.2 ORGÁNY OBCE

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, říká, že město je samostatně spravováno zastupitelstvem města; dalšími orgány obce jsou rada města, starosta, městský úřad a zvláštní orgány obce.

A. **Zastupitelstvo obce** jako kolektivní volený orgán. Počet členů zastupitelstva je závislý na počtu obyvatel a velikosti územního obvodu obce.²

„Zastupitelstvo obce má rozhodující rozhodovací pravomoci. Pro rozhodnutí, volbu, resp. usnesení, platí princip nadpoloviční většiny, tzn. pro usnesení, rozhodnutí musí být nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva. Jednání zastupitelstva obce jsou ze zákona veřejná. Zastupitelstvo obce vydává jednací řád.“ [5, s. 351]

Zastupitelstvu obce je vyhrazeno

- schvalovat program rozvoje obce,
- schvalovat rozpočet a závěrečný účet obce,
- zřizovat trvalé a dočasné peněžní fondy obce,
- zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky obce, schvalovat jejich zřizovací listiny,
- rozhodovat o založení nebo zrušení právnických osob, schvalovat jejich zakladatelské listiny, společenské smlouvy, zakládací smlouvy a stanovy a rozhodovat o účasti v již založených PO,
- vydávat obecně závazné vyhlášky obce,
- rozhodovat o vyhlášení místního referenda,
- navrhopvat změny katastrálních území uvnitř obce, schvalovat dohody o změně hranic obce a o slučování obcí,
- zřizovat a rušit výbory, volit jejich předsedy a další členy a odvolávat je z funkce,

---

² Podrobněji viz Zákon o obcích § 68.

- volit z řad členů zastupitelstva obce starostu, místostarosty a další členy rady obce a odvolávat je z funkce,
- zřizovat a zrušovat výbory, volit jejich předsedy a další členy a odvolávat je z funkce,
- zřizovat a zrušovat obecní policii,
- aj.

Do pravomocí zastupitelstva patří také rozhodování o majetkových záležitostech.³

- a) nabytí a převod nemovitých věcí včetně vydání nemovitostí podle zvl. zákonů, převod bytů a nebytových prostor z majetku obce,
- b) poskytování věcných darů a peněžitých darů fyzické nebo právnické osobě v jednom kalendářním roce,
- c) poskytování dotací občanským sdružením, humanitárním organizacím a jiným fyzickým nebo právnickým osobám působícím v oblasti mládeže, tělovýchovy a sportu, sociálních služeb, podpory rodin, požární ochrany, kultury, vzdělávání a vědy, zdravotnictví, protidrogových aktivit, prevence kriminality a ochrany životního prostředí,
- d) uzavření smlouvy a sdružení a poskytování majetkových hodnot podle smlouvy o sdružení, jeho je obec účastníkem,
- e) peněžité i nepeněžité vklady do právnických osob,
- f) vzdání se práva a prominutí pohledávky,
- g) zastavení movitých věcí nebo práv,
- h) dohody o splátkách,
- i) podstoupení pohledávky,

---

³ Bližší specifikace viz Zákon o obcích, Hlava IV.

- j) uzavření smlouvy o přijetí a poskytnutí úvěru nebo půjčky, o poskytnutí dotace, o převzetí dluhu, o převzetí ručitelského závazku, o přistoupení k závazku a smlouvy o sdružení,
- k) zastavení movitých věcí,
- l) vydání komunálních dluhopisů.

Zastupitelstvo obce v ČR má velké rozhodovací pravomoci, ale i odpovědnost, protože rozhoduje ve veřejných záležitostech, o hospodaření s majetkem a s rozpočtovými finančními prostředky. V mezích zákona může zastupitelstvo obce delegovat některé své pravomoci na radu obce. [5]

B. Rada obce je výkonným orgánem. V oblasti samostatné působnosti a ze své činnosti podléhá zastupitelstvu obce, v rámci přenesené působnosti obce (výkonu státní správy) rozhoduje na základě zákona. Počet členů rady obce je lichý, v současné době nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva, přičemž počet může být 5 - 11 členů. Rada obce se nevolí tehdy, má-li zastupitelstvo méně než 15 členů a pravomoc rady v tomto případě vykonává starosta obce. V čele rady obce je starosta a jeho zástupci - místostarostové a další členové volení z řad členů zastupitelstva obce. [5] Jednání rady obce jsou neveřejná a schůze se svolávají podle potřeby. K platnému rozhodnutí je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů.

Rada obce v rámci svých pravomocí

- zabezpečuje hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, provádí rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem obce;
- vydává nařízení obce;
- projednává a řeší návrhy, připomínky a podněty jí předložené členy zastupitelstva obce nebo komisemi rady obce;
- stanovuje rozdělení pravomocí v obecním úřadu, zřizuje a zrušuje odbory a oddělení obecního úřadu;
- zřizuje a zrušuje podle potřeby komise rady obce, jmenuje a odvolává z funkce jejich předsedy a členy;

- stanovuje pravidla pro přijímání a vyřizování petic a stížností;
- schvaluje organizační řád obecního úřadu;
- aj.⁴

C. „**Starosta** zejména:

- zastupuje obec navenek, je představitelem obce, uznává se za statutární orgán obce. V případě, že není v obci zřízena funkce tajemníka, řídí a kontroluje všechny pracovníky obecního úřadu a plní funkce statutárního orgánu zaměstnavatele. Je odpovědný zastupitelstvu obce. Setrvává ve funkci až do zvolení nového starosty.
- svolává zastupitelstvo obce.
- připravuje, svolává a řídí schůze rady obce, podepisuje její usnesení společně s dalším pověřeným členem rady.
- odpovídá za objednání a provedení přezkoumání hospodaření obce, auditu hospodaření obce.
- jmenuje a odvolává tajemníka obecního úřadu se souhlasem ředitele krajského úřadu.
- plní úkoly zaměstnavatele.
- zodpovídá za informovanost veřejnosti o činnosti obce.

Místostarosta zastupuje starostu při jeho nepřítomnosti.“ [5, s. 355]

D. **Obecní úřad** vykonává administrativně organizační činnosti. Je tvořen starostou, místostarosty, tajemníkem a dalšími zaměstnanci. V čele obecního úřadu stojí starosta.

V oblasti samostatné působnosti obecní úřad plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo obce nebo rada obce, pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti, rozhoduje v případech stanovených zvláštním zákonem. V mezích

---

⁴ Všechny viz Zákon o obcích § 102.

zákona vykonává přenesenou působnost, kromě té činnosti, která je svěřena do kompetencí příslušné komise OÚ nebo zvláštního orgánu.

„Výkonnými orgány jsou odbory. Počet odborů a náplň jejich činnosti závisí na:

- velikosti obce, města,
- rozsahu samostatné působnosti a
- rozsahu přenesené působnosti

při zabezpečování veřejných statků. Čím je obec větší, tím je organizační struktura složitější a naopak. Struktura a názvy odborů nejsou předepsány. Agenda může být i spojena - proto i název a náplň práce odborů a oddělení se různí. Jestliže má být řízení obce efektivní, musí spolu odbory i oddělení spolupracovat.“ [5, s. 356]

Tajemník je zaměstnancem obecního úřadu, který je zodpovědný za plnění úkolů obecního úřadu v samostatné i přenesené působnosti starostovi.

Tajemník

- plní úkoly uložené mu zastupitelstvem, radou obce nebo starostou,
- stanoví podle zvláštních právních předpisů platy všem zaměstnancům obce zařazeným do obecního úřadu,
- se účastní zasedání zastupitelstva obce a schůzí rady obce s hlasem poradním,
- nesmí vykonávat funkce v politických stranách a hnutích.

1.2.1 ORGÁNY ZASTUPITELSTVA OBCE A RADY OBCE

Zastupitelstvo obce může zřídit jako své iniciativní a kontrolní orgány **výbory**. Výbory plní úkoly, kterými je pověřil zastupitelstvo obce. Počet výborů záleží na rozhodnutí zastupitelstva, ze zákona však vždy musí být zřízen finanční a kontrolní výbor. Jejich členy nemohou být starosta, místostarosta, tajemník ani osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce na OÚ.

Finanční výbor provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce, plní další úkoly, jimiž je pověřilo zastupitelstvo obce.

Kontrolní výbor především kontroluje plnění usnesení zastupitelstva obce a rady obce a dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti.

Obec, v jejímž územním obvodu žije podle posledního sčítání lidu alespoň 10 % občanů hlásících se k národnosti jiné než české, zřizuje navíc výbor pro národnostní menšiny.

Rada obce může zřídit jako své iniciativní a poradní orgány **komise**. Komise jsou výkonnými orgány v přenesené působnosti obce na svěřeném úseku činnosti, na tomto úseku jsou odpovědní starostovi. Ze své činnosti je komise odpovědná radě obce.

2 ROZPOČET OBCE

„Územní rozpočet je možné charakterizovat jako:

- **Decentralizovaný peněžní fond**, který se tvoří, rozděluje a používá primárně na principu nenávratnosti, nedobrovolnosti a neekvivalence (nicméně za určitých okolností se využívá i návratný princip).
- Z účetního hlediska je **bilancí**, která vybilancovává příjmy a výdaje.
- Je důležitým rozpočtovým **plánem**, podle kterého se hospodáří v rozpočtovém období.
- Je nástrojem realizace koncepce **municipální, resp. regionální politiky** na úrovni územní samosprávy, je nástrojem realizace volebních programů. Je důležitým nástrojem prosazování lokálních a regionálních zájmů a preferencí obyvatelstva daného území, nástrojem financování potřeb lokálního a regionálního veřejného sektoru, je nástrojem řízení organizací v lokálním a regionálním veřejném sektoru.“ [5, s. 214]

Rozpočty územních samosprávných celků jsou součástí veřejných rozpočtů rozpočtové soustavy v ČR. Územní rozpočet je používán stejně jako jiné rozpočty v soustavě na principu nenávratného, neekvivalentního a nedobrovolného způsobu financování. Územní rozpočet staticky ukazuje, jaký je plánovaný objem příjmů (dále jen P) a výdajů (dále jen V) na dané rozpočtové období. Plánovaný objem finančních prostředků na straně příjmů a výdajů může být vyrovnán, kdy $P = V$, nebo s přebytkem, tzn. $P > V$,

nebo se schodkem, kdy $P < V$. V praxi je územní rozpočet tokovou veličinou, protože během celého rozpočtového období přicházejí postupně příjmy a odcházejí výdaje, tzn. dochází k pohybům na účtech ÚSC. [4]

O tocích finančních prostředků účtuje během rozpočtového období účetnictví.

„Příjmy a výdaje územního rozpočtu se třídí podle závazné, tzv. rozpočtové skladby, která ve většině zemí také umožňuje rozdělení rozpočtu na běžnou a kapitálovou část rozpočtu.“ [5, s. 216]

Tabulka 1: Obecné schéma běžné části rozpočtu

Příjmy:	Výdaje:
<p>daňové:</p> <ul style="list-style-type: none"> – svěřené daně – sdílené daně – místní (a regionální) daně – správní poplatky <p>nedaňové:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uživatelské poplatky za služby – příjmy z pronájmu majetku – příjmy od vlastních nezisk. org. – zisk z podnikání – ostatní <p>přijaté transfery:</p> <ul style="list-style-type: none"> – běžné (neinvestiční) dotace ze státního rozpočtu – běžné (neinvestiční) dotace ze státních fondů – od územních rozpočtů – ostatní běžné příjmy (náhodilé, přijaté dary, za sankce apod.) 	<ul style="list-style-type: none"> – všeobecné veřejné služby (veř. správa,...) – veřejný pořádek (policie, hasiči, apod.) – vzdělání – péče o zdraví (veřejné zdravotnictví atd.) – bydlení – komunální služby – na podnikání – ostatní běžné výdaje (náhodilé, placené pokuty apod.) – placené úroky – běžné dotace jiným rozpočtům
<i>(Saldo - přebytek)</i>	<i>(Saldo - schodek)</i>

Zdroj: [5, s. 218]

Tabulka 2: Obecné schéma kapitálové části rozpočtu

Příjmy:	Výdaje:
<ul style="list-style-type: none"> – z prodeje majetku – kapitálové (investiční) přijaté dotace z rozpočtové soustavy – příjmy z investičních úvěrů a půjček, apod. – příjmy z emise vlastních obligací – dary na investice – přebytek běžné části rozpočtu 	<ul style="list-style-type: none"> – na investice – kapitálové dotace jiným rozpočtům – na nákup obligací, akcií – poskytované střednědobé a dlouhodobé půjčky – splátky dříve přijatých půjček – na krytí deficitu běžné části rozpočtu

Zdroj: [5, s. 219]

Běžná část územního rozpočtu obsahuje běžné příjmy a výdaje rozpočtového období, tyto příjmy a výdaje se zpravidla každý rok opakují, můžeme je plánovat. V **kapitálové části** rozpočtu jsou zařazeny příjmy, které jsou určeny na investice vztahující se na období několika let. Tzn. jsou určeny na krytí výdajů investic trvajících déle než jeden rozpočtový rok. Dané investice jsou zpravidla jednorázové a neopakovatelné. [5]

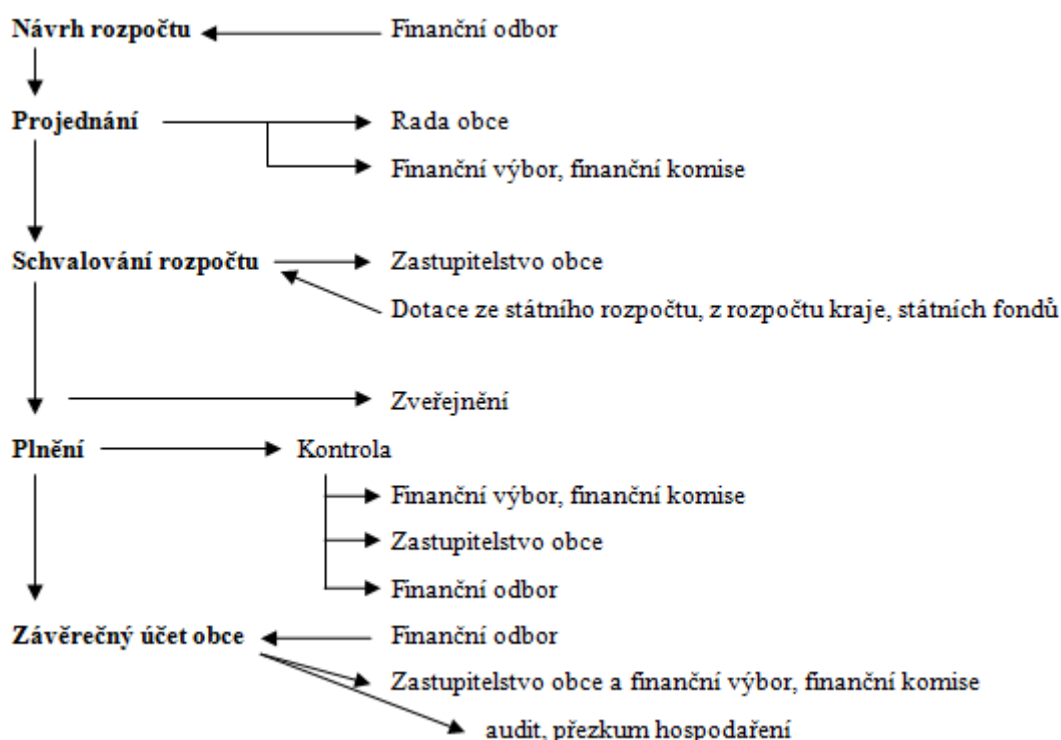
Rozpočtový proces představuje sled činností spojených se sestavením návrhu územního rozpočtu, jeho schválením a realizací v průběhu rozpočtového období. Trvá zpravidla 1,5 - 2 roky. **Rozpočtové období** v ČR trvá jeden rok a je shodné s kalendářním rokem. V průběhu roku se průběžně kontroluje jeho plnění, na konci roku se zkontroluje, sestaví a schválí závěrečný účet.

V **závěrečném účtu** jsou obsaženy údaje o plnění rozpočtu příjmů a výdajů v plném členění podle rozpočtové skladby, údaje o hospodaření s majetkem a o dalších finančních operacích, včetně tvorby a použití fondů v tak podrobném členění a obsahu, aby bylo možné zhodnotit finanční hospodaření územního samosprávného celku a jimi zřízených nebo založených právnických osob. Jeho součástí je vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, rozpočtům krajů, obcí, státním fondům, Národnímu fondu a jiným rozpočtům a k hospodaření dalších osob.

Etapy rozpočtového procesu v obci:

- 1) sestavení návrhu územního rozpočtu radou obce (v některých případech starostou⁵);
- 2) projednání návrhu rozpočtu v poradních orgánech a zastupitelstvu, schválení návrhu územního rozpočtu zastupitelstvem obce;
- 3) plnění územního rozpočtu, za které zodpovídá rada obce a případné změny rozpočtu, které doporučuje rada obce a schvaluje je zastupitelstvo obce, v některých, zákonem vymezených, případech i rada obce;
- 4) průběžná kontrola plnění radou obce, ale i poradními orgány a zastupitelstvem obce příslušné obce;
- 5) sestavení přehledu o skutečném vývoji plnění územního rozpočtu za uplynulé rozpočtové období, který sestavuje rada obce a projednání a následná kontrola, kterou provádí poradní orgány a zastupitelstvo obce. [5]

Obrázek 2: Rozpočtový proces na příkladu rozpočtu obce v ČR

Zdroj: [5, s. 408]

⁵ Za předem stanovených podmínek, když město nevolí radu, zastává její funkce sám starosta.

V průběhu celého rozpočtového procesu musí být dodržovány rozpočtové zásady mezi které patří: každoroční sestavování a schvalování územního rozpočtu, realnost a pravdivost rozpočtu, úplnost a jednotnost rozpočtu, dlouhodobá vyrovnanost rozpočtu, hospodárnost a efektivnost, finanční kontrola, publicita.⁶

2.1 PŘÍJMY

„Příjmy územních rozpočtů jsou různorodé, ve většině zemí největší podíl v celkových příjmech tvoří daňové příjmy. Příjmy je možné třídit z různých hledisek, závažně je třídí v každé zemi platná rozpočtová skladba (klasifikace), stejně jako je u státního rozpočtu, případně využívaných mimorozpočtových účelových fondů.“ [5, s. 237]

Podrobnější členění příjmů nabídne příloha A této práce.

Jak již bylo uvedeno, územní rozpočet se dělí na dvě části - běžnou a kapitálovou. Odtud tedy můžeme odvodit příjmy běžné a příjmy kapitálové.

Běžné příjmy územního rozpočtu se každoročně opakují a jsou určeny na financování běžných, každoročně se opakujících potřeb. [5]

Příjmy členíme:

a) „Podle **charakteru** na:

- **daňové** příjmy jako nenávratné příjmy (daně jako povinné platby, stanovené daňovými zákony, v ČR i správní poplatky). Ve většině vyspělých zemí představují největší skupinu běžných příjmů;
- **nedaňové** příjmy, tzn. všechny ostatní příjmy (některé mohou být stanoveny i zákonem, například v ČR pokuty za znečišťování životního prostředí apod.).

b) Podle **původu** na:

- **vlastní** příjmy, tj. **místní daně**, tzn. na úrovni regionů i regionální daně, a v některých zemích podle daňového určení i **svěřené daně** (neboli výlučné neboli rozpočtově určené - například i v ČR daň z nemovitostí), případně i **sdílené daně** (neboli podíl na státních daních), **správní daně** (v ČR správní poplatky) za úkony, které územní samospráva vykonává

---

⁶ Podrobnější rozebrání jednotlivých zásad naleznete v citované literatuře [5, str. 213].

v rámci své přenesené funkce, vlastní **nedaňové příjmy**, například z pronájmu majetku obce a z podnikání obce (tj. zisk obecních podniků), případně užitelské poplatky (pokud plynou rovnou do územního rozpočtu) a další druhy;

- **příjmy z přerozdělovacích procesů**, tj.
- **nenávratné transfery** - dotace z rozpočtové soustavy, dále příjmy od jiných subjektů (například příjmy ze sdružování finančních prostředků na zajištění veřejných statků, a to neinvestičního charakteru, dary apod.);
- **návratné transfery**, a to:
  - **využívané v rámci rozpočtové soustavy** - například krátkodobé půjčky (neinvestičního charakteru) z jiného rozpočtu v rámci návratných vazeb v rozpočtové soustavě se splatností v rozpočtovém roce, zpravidla bezúročně;
  - **od bankovního sektoru**, tzn. krátkodobé provozní a překlenovací úvěry;
  - s určením na krytí běžných potřeb, resp. krátkodobé vyrovnání běžné části rozpočtu (jde o návratnou formu přerozdělování dočasně volných zdrojů, kapitálu od soukromých subjektů prostřednictvím bankovního úvěru).“ [5, s. 239 - 240]

„**Kapitálové příjmy** v územním rozpočtu jsou typu jednorázových příjmů, druhově se zpravidla pravidelně neopakují (např. účelová investiční dotace na konkrétní investici).“ [5, s. 240]

„Můžeme je členit na **příjmy**:

- **vlastní**, tj. například příjmy z prodeje nepotřebného majetku, cenných papírů (nakoupených v minulosti), z majetkových podílů apod.;
- **příjmy z přerozdělovacích procesů**, tj.:
  - **nenávratné transfery** - dotace, například účelové kapitálové (investiční) dotace ze státního rozpočtu, případně státních účelových fondů, poskytované na financování konkrétní investice, příjmy od jiných subjektů (například při sdružování prostředků na financování společné

investice, dary na pořízení investice apod.), včetně finančních prostředků z fondů EU poskytovaných na financování rozvojových projektů (pokud jsou schváleny);

- **návratné** - tj. například střednědobý nebo dlouhodobý investiční úvěr od peněžního ústavu na financování investic, příjmy z emise municipálních cenných papírů (v ČR tzv. komunálních obligací), ostatní kapitálové půjčky apod.“ [5, s. 240]

„Velmi důležité je hledisko plánovatelnosti nebo neplánovatelnosti příjmů. Z tohoto hlediska se rozdělují na **příjmy**:

- **plánované**, jejich objem (a podíl) musí být rozhodující, a to nejenom z pohledu ročního rozpočtu, ale i rozpočtové prognózy. Většina potřeb v lokálním a regionálním veřejném sektoru je dlouhodobých, v rozpočtu se na jejich financování musí najít hlavně nenávratné příjmy, a to dlouhodobě;
- **neplánované**. Na tyto příjmy nelze spoléhat, většina z nich je **nahodilých**, nicméně mohou vylepšit skutečné hospodaření, zejména v běžné části rozpočtu. Neplánovaně může také dojít k překročení plnění rozpočtových příjmů.“ [5, s. 240]

2.2 VÝDAJE

„Důležité je členění výdajů z **hlediska rozpočtového plánování** na:

- **plánované** (tzn. alespoň ve střednědobém horizontu), ty by měly být objemově rozhodující, neboť se na ně musí bilancovat stabilní zdroje krytí;
- **neplánované**, resp. i nahodilé, resp. překročení plánovaných výdajů“ [5, s. 279]

Významný objem **plánovaných výdajů** [5] tvoří **běžně se opakující výdaje**, například výdaje na financování provozu škol, sociálních zařízení, výdaje na provoz vlastní správy a výdaje na platy zaměstnanců. „U plánovaných běžných výdajů mohou příslušné orgány daného subjektu územní samosprávy zvažovat jejich objem a strukturu právě **s ohledem na rozpočtové omezení** dané plánovanými běžnými příjmy. Mohou také zvažovat, u kterých druhů výdajů jsou **možné a únosné úspory** a u kterých druhů výdajů jsou úspory nežádoucí, z dlouhodobého hlediska neekonomické (například úspory v důsledku omezení či zanedbání údržby komunikací, vodovodů, kanalizací,

čističek odpadních vod, komunálního bytového fondu apod.). Výdaje na investice jsou vždy plánované.“ [5, s. 279 - 280]

Neplánované výdaje [5] jsou především náhodilé výdaje, které nastanou během rozpočtového období. Jejich odhad, je-li možný, je velice problematický. Můžeme do nich zahrnout výdaje v souvislosti s živelnými pohromami a sankční výdaje (pokuty, penále apod.). „Z tohoto důvodu je nutné vytvářet rozpočtové **rezervy** na krytí neplánovaných výdajů.“ [5, s. 280]

Z **ekonomického hlediska** můžeme výdaje rozdělit na běžné a kapitálové. [5]

„Z **běžných výdajů** se financují běžné, **pravidelně se opakující potřeby v lokálním a regionálním veřejném sektoru** v příslušném roce - rozpočtovém období. Proto se někdy hovoří o **neinvestičních nebo provozních výdajích**. Jsou součástí běžné části rozpočtu.

Kapitálové výdaje slouží k financování **dlouhodobých, běžně se neopakujících potřeb**, a to **investičních**, které přesahují jedno rozpočtové období, jsou zpravidla jednorázové (z hlediska konkrétní pořizované investice).“ [5, s. 280]

Podrobné členění výdajů podle rozpočtové skladby nabídne příloha B.

Toto členění se postupně unifikuje, aby byla zajištěna kompatibilita pro provádění mezinárodních analýz a srovnávání. Umožňuje zpracovávat mezinárodní statistiky.

„Někdy se uvádí členění výdajů rozpočtů územní samosprávy **podle charakteru infrastruktury** na výdaje na:

- **ekonomickou infrastrukturu**, resp. někdy označovanou jako **technická vybavenost**,
- **sociální infrastrukturu**, resp. někdy označovanou jako **občanská vybavenost**.“ [5, s. 284]

Výdaje na ekonomickou infrastrukturu jsou zejména výdaje určené na financování potřeb organizací, které zabezpečují veřejné statky a poplatkové služby. Zahrnují výdaje na investice i výdaje neinvestiční - na provoz a údržbu veřejných komunikací, veřejných prostranství a parků, vodovodů, kanalizací, čističek odpadních vod, veřejného osvětlení apod. V některých zemích se do těchto výdajů řadí i dotace a půjčky z územního

rozpočtu podnikům v soukromém sektoru na podporu podnikání, jejich objem je zpravidla malý. [5]

„**Výdaje na sociální infrastrukturu** zahrnují běžné a kapitálové výdaje na vzdělání, na péči o zdraví, výdaje na výstavbu a provoz sociálních zařízení (například penziony pro přestárlé občany, dětské útulky apod.), výdaje na kulturu, sport, komunální bydlení apod. ... Tyto výdaje mají v praxi nejčastěji povahu dotací vlastním neziskovým organizacím v lokálním a regionálním veřejném sektoru, které příslušné druhy veřejných statků, služeb zajišťují.“ [5, s. 284]

„V ČR se v praxi používá i členění výdajů územních rozpočtů na:

- **Výdaje na financování vlastní činnosti** obce, kraje a na financování činnosti jejich organizací, tzn. především organizačních složek (např. městská policie) a příspěvkových organizací, které zřídily pro zabezpečení lokálních a regionálních veřejných statků (alokační výdaje).
- **Výdaje ve formě nenávratných dotací**, případně **návratných finančních výpomocí** poskytovaných například jiné obci apod., dále **darů** apod. Poněvadž se obce i kraje potýkají s nedostatkem finančních prostředků, jsou tyto výdaje spíše výjimečné. Možnosti poskytování darů a jejich výši rámcově upravuje zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Jedná se de facto o redistribuční výdaje.
- **Výdaje z titulu plnění uzavřených smluv**, například úvěrových smluv v souvislosti se splácením úvěrů a půjček, včetně úroků, a splácení přijatých návratných finančních výpomocí a půjček (například bezúročných půjček ze státního rozpočtu, půjček ze Státního fondu životního prostředí apod.).
- **Výdaje** související s účastí obce, kraje na **finančním trhu**, například v případě vlastní emise komunálních obligací, tzn. náklady takové emise, splácení jistiny, úhrada úroků z obligací, nebo v případě finančního investování formou nákupu cenných papírů vydaných jinými emitenty apod.
- Výdaje - placené **příspěvky při sdružování** obcí (např. do rozpočtu DSO). Většina těchto výdajů souvisí se zabezpečováním veřejných statků.“ [5, s. 512]

2.3 FINANČNÍ ANALÝZA

„Na úrovni územní samosprávy je **finanční analýza** důležitým nástrojem řízení. Nejde pouze o analýzu minulého hospodaření, ale i o odhalení pozitivních a negativních faktorů, které hospodaření ovlivnily. Kvalitní finanční analýza by měla nastínit směry odstraňování vlivu negativních faktorů a naopak podpory vlivů pozitivně působících na hospodaření daného subjektu územní samosprávy, měla by vyústit v doporučení finanční strategie v dalším období. Z tohoto hlediska je nezbytná pro sestavení reálného rozpočtového výhledu (a jeho provázání na plán rozvoje obce, kraje).“ [5, s. 436]

Finanční analýza územní samosprávy se zaměřuje hned na několik oblastí:

- **Bežná část rozpočtu** - v této části se finanční analýza soustřeďuje na [5]:
  - *analýzu hospodaření v běžné části rozpočtu* - podle jednotlivých běžně se opakujících příjmů a výdajů, zahrnuje analýzu podílu obligatorních výdajů, analýzu náhodných, neopakujících se příjmů a výdajů, tendence v jejich vývoji aj.;
  - *analýzu druhů příjmů a výdajů* s ohledem na to, které z nich může subjekt územní samosprávy svým rozhodnutím ovlivnit;
  - *analýzu finanční nezávislosti*, resp. závislosti na rozhodnutí státu;
  - *analýzu salda běžné části rozpočtu*, rozbor faktorů, které mají na saldo vliv ustálený či náhodilý;
  - *analýzu dosahovaných úspor*, jejich reálnost, resp. dosažitelnost, a za jakého předpokladu, efektivnost;
  - *analýzu zajišťování a financování oprav a údržby*, jejich efektivnost a hospodárnost;
  - *analýzu vytváření a využití rezerv*.
- **Kapitálová část rozpočtu** - analýza struktury příjmů a výdajů této části rozpočtu.
- **Analýza využívání návratných příjmů**, únosná výše roční dluhové služby, tzn. *analýzu dluhů*.

- **Analýza hospodaření s majetkem** - zejména způsob využívání majetku. [5]

Finanční analýza je propojena s analýzou příjmových a výdajových toků. Tyto toky v rámci hospodaření územní samosprávy zachycuje **účetnictví**. „Finanční analýza vyhodnocuje údaje zachycené v **účetních výkazech**, které má každý subjekt územní samosprávy za povinnost sestavovat (je to dáno jednak zákonem o účetnictví, jednak zákonem, který upravuje pravidla hospodaření územní samosprávy - jde o jedno z fiskálních pravidel.)“ [5, s. 438] Povinně se sestavuje rozpočetní **rozvaha** a rozpočetní **výkaz zisku a ztráty**. Významná je též analýza vývoje **cash flow**. [5]

Pro hodnocení hospodaření využívá finanční analýza **stavové, tokové, rozdílové a poměrové ukazatele**. [5]

„Z hlediska vypovídací schopnosti jsou významné **poměrové ukazatele**, které umožňují:

- srovnání v čase - analýzu časového vývoje (např. vyhodnocení vývoje poměru dluhové služby k běžným příjmům rozpočtu apod.),
- srovnání prostorové - ve srovnání např. s velikostně stejnými obcemi, srovnání s průměrem v zemi apod. (např. srovnání míry soběstačnosti apod.).“ [5, s. 438]

Finanční analýza není určena jen orgánům územní samosprávy, aby na jejím základě mohly přijímat opatření na zlepšení hospodaření v budoucnu. Kvalitní finanční analýza je předpokladem finanční kontroly. **Finanční kontrola** je blíže specifikována v zákoně č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, a v některých souvisejících zákonech (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů. [5] „Podle tohoto zákona je finanční kontrola vykonávána:

- kontrolními orgány, zaměřuje se na kontrolu hospodaření a veřejnými prostředky při jejich vynakládání na veřejné výdaje, jde o tzv. **veřejnoprávní kontrolu, ...;**
- v některých případech podle mezinárodních smluv;
- vnitřním kontrolním systémem - interní audit.“ [5, s. 438]

„**Hlavní cíle kontroly** jsou:

- dodržování právních předpisů a opatření hospodaření s veřejnými prostředky soustředěnými v rozpočtu územního samosprávného celku, případně v peněžních (mimorozpočtových) fondech či uložených na účelových účtech;
- zajištění ochrany těchto finančních prostředků proti rizikům apod.;
- hospodárný, efektivní a účelný výkon veřejné správy.“ [5, s. 439]

3 VEŘEJNÉ STATKY

„**Veřejné statky** jsou takové statky, takové služby, které:

- neprochází trhem, dochází u nich k tzv. **tržnímu selhání** ... za určitých okolností (rozhodne-li o tom zpravidla nepřímou veřejnou volbou volený orgán) to však mohou být i polotržní statky a tzv. poplatkové služby;
- jsou užitečné celé společnosti, a proto je **veřejný zájem**⁷ na jejich zabezpečování;
- jsou spotřebovávány kolektivně (proto statky s kolektivní spotřebou);
- jsou většinou zabezpečovány **veřejným sektorem** na lokální, regionální a národní úrovni, nicméně v konkurenčním prostředí může být jejich zabezpečování někdy efektivnější prostřednictvím **veřejné zakázky** u soukromého sektoru (ziskového nebo neziskového, např. podle druhu statku) či společně **participací - partnerstvím veřejného a soukromého sektoru.**“ [5, s. 155]

Dle Samuelsona se veřejné statky v ekonomické teorii dělí na čisté a smíšené.

Čisté veřejné statky [5] jsou statky kolektivní spotřeby, pro které jsou charakteristické tyto znaky:

- **Nedělitelnost spotřeby** - nelze určit podíl jednotlivce na spotřebě, a tudíž nelze ani určit cenu za tento statek (tzv. uživatelský poplatek). Tento statek je hrazen tzv. daňovou cenou - místními a regionálními daněmi. Nedělitelnost spotřeby

---

⁷ V praxi je velice obtížné definovat, co je veřejný zájem. Často se pod tímto pojmem skrývají i ryze individuální nebo skupinové zájmy.

vede k nevylučitelnosti ze spotřeby, tzn., že nelze zabránit jedinci spotřebovat tyto statky. [5] Např. veřejné osvětlení.

- **Nedělitelnost kvality.** Nadměrná spotřeba může vést ke snížení kvality statku pro všechny. „Tato skutečnost se nazývá jev přetížení neboli nával, kdy při překročení určitého rozsahu spotřeby čistého statku v důsledku velké poptávky dochází k poklesu jeho kvality a užítku pro uživatele“ [5, str. 156]. Např. přetížením veřejných komunikací může docházet k zácpám a zpomalení provozu.

Smíšené veřejné statky [5] jsou též statky kolektivní spotřeby, ale mají trochu jiné vlastnosti:

- **Dělitelnost spotřeby** - spotřeba smíšeného statku je měřitelná a dokážeme přesně určit podíl jednotlivce. Tuto spotřebu můžeme tedy ocenit modifikovanou netržní cenou, tzv. uživatelským poplatkem. O této ceně se nerozhoduje na trhu na základě poptávky a nabídky, ale je určována politickými hlasy - hlasováním ve volených orgánech (zastupitelstvo obce). Uživatelský poplatek je stanovován na neziskovém principu, z hlediska efektivnosti se rovná 100 % vykalkulovaných nákladů na produkci smíšeného statku.
- **Nedělitelnost kvality** mezi jednotlivce, uživatele. [5]

„Obec musí pro své obyvatele zabezpečovat kromě výkonu veřejné správy především veřejné statky. Některé veřejné statky jsou zajišťovány v rámci zákonných norem (upřednostněné veřejné statky), kdy stát má zájem na jejich spotřebě obyvatelstvem bez ohledu na jeho finanční situaci - např. základní školství.

Další skupina veřejných statků má povahu celostátních veřejných statků, u kterých nelze určit podíl jednotlivce na spotřebě. Tyto veřejné statky nejsou poskytovány pouze pro obyvatele dané obce, ale využívají je i ostatní obyvatelé státu. Proto se na financování těchto veřejných statků podílí i stát ve formě dotací ze státního rozpočtu (dotace na domovy důchodců, na ústavy sociální péče, na školství).

Veřejné statky zabezpečují obce prostřednictvím neziskových a komunálních podniků, prostřednictvím zakázek u soukromých podniků nebo podniků, u kterých je obec spoluzakladatelem. Při rozhodování o zajištění veřejných statků musí obec hodnotit

hospodárnost vynakládání finančních prostředků a uspokojování potřeb občanů. Za účelem ochrany a prosazování svých společných zájmů (např. dopravní obslužnosti, zásobování vodou, požární ochrany) mohou obce vytvářet svazky obcí.“ [4, s. 141]

3.1 VÝDAJE NA FINANCOVÁNÍ VEŘEJNÝCH STATKŮ

„Výdaje na zabezpečení čistých veřejných statků by měly být kryty výnosem tzv. svěřených a sdílených daní (tj. podle daňového určení), včetně municipálních a regionálních daní, případně dotacemi z rozpočtové soustavy na zabezpečení požadovaného minimálního standardu poskytovaných čistých veřejných statků. Mezi výdaje na zabezpečení čistých veřejných statků patří na municipální úrovni zejména výdaje:

- na zajištění **veřejného pořádku a bezpečnosti**, tzn. například výdaje na financování obecní policie a hasičů,
- na **veřejné osvětlení**,
- na **veřejné komunikace**, tzn. ulice, chodníky apod.,
- na **veřejnou zeleň**, parkové úpravy apod.,
- na **likvidaci negativních externalit**, například i výdaje na výstavbu a provoz čističek odpadních vod, budování veřejných kontrolovaných skládek odpadu, třídění a likvidace odpadů, které mají zpravidla už charakter hraničních statků,
- na **vlastní správu a samosprávu**, tzn. výdaje vlastního úřadu (např. v ČR obecního úřadu, krajského úřadu).“ [5, s. 285]

„Výdaje na zabezpečení čistých veřejných statků a tzv. preferovaných **smíšených veřejných statků** mají často charakter **obligatorních** (mandatorních) **výdajů**, tzn. výdajů, které musí obec, region uhradit, protože jsou podloženy zákonnými úpravami.“ [5, s. 285 - 286]

„Výdaje na zabezpečení **smíšených veřejných statků** tvoří velkou skupinu výdajů územních rozpočtů. Spotřeba těchto veřejných statků je v mnoha případech fakultativní, tzn. záleží na úvaze občana, zda je využívá, například veřejnou hromadnou dopravu. Náklady na zabezpečení smíšených veřejných statků s fakultativní spotřebou zcela nebo zčásti hradí uživatel - občan. V případě částečné úhrady uživatelem, tzn. za uživatelský poplatek (cenu), který nekryje zcela náklady, se z výdajů rozpočtu obce, regionu dotuje

úhrada na ekonomicky nutnou výši, případně se ziskovou přírůžkou (zejména v případě zajišťování veřejného statku prostřednictvím veřejné zakázky u soukromé firmy).“ [5, s. 286]

„Mezi výdaje územních rozpočtů na smíšené veřejné statky patří výdaje na:

- **vzdělání**, zejména na základní vzdělání, případně i na střední, v některých zemích i výdaje na předškolní výchovu;
- na financování dalších **výdajových programů**, například výdaje na péči o rodinu a děti, péči o zdravotně postižené občany a přestárlé občany, programy pro zlepšení péče o zdraví, včetně prevence, výdaje na financování penzionů pro přestárlé, útulků pro děti, výdaje na protidrogovou prevenci apod., v některých zemích i programy financování zlepšení bydlení, zejména pro sociální slabší občany;
- na financování zabezpečení statků, u kterých dochází k **tržnímu selhání**, například u hromadné veřejné dopravy apod.“ [5, s. 286]

„Z výdajů územních rozpočtů jsou poskytovány úhrady - dotace na zabezpečování veřejných statků různým neziskovým organizacím ve veřejném sektoru, stále více však i organizacím v nevládním soukromoprávním neziskovém sektoru. Nezisková organizace pak dostává **dotace z územního rozpočtu** buď:

- **na financování nákladů** (resp. výdajů) na veřejné statky (například v ČR v případě organizačním složek), nebo
- **ve výši, která zcela nepokrývá náklady**, protože se předpokládá využití i jiných finančních prostředků, tj. **více zdrojové financování** (například v ČR v případě příspěvkových organizací, obecně prospěšných společností), tzn. například využití uživatelských poplatků za veřejné statky, které platí občané, sponzorských darů apod.

Nevládní soukromoprávní neziskové organizace nemají zpravidla nárok na dotace z územních rozpočtů, mohou však o ně žádat a mohou je z územního rozpočtu získat. (V ČR však většinu dotací dostávají ze státního rozpočtu, z jeho jednotlivých kapitol.)“ [5, s. 287]

4 MĚSTO FRANTIŠKOVY LÁZNĚ

Město Františkovy Lázně se nachází v Karlovarském kraji, v okrese Cheb. Leží v nadmořské výšce 442 m n. m., na území o rozloze 2 576 ha. K 31. prosinci 2011 mělo město 5 569 obyvatel. Město spolupracuje s partnerskými městy Bad-Soden v SRN a Nižnij Tagil v Rusku.

Františkovy Lázně jsou jedním z vrcholů tzv. „Západočeského lázeňského trojúhelníku“. Svým vzhledem si město zachovalo ráz typického lázeňského města z přelomu 19. a 20. století.

Byly založeny 27. dubna 1793 jako Ves císaře Františka

a v roce 1807 jim byl úředně přiznán název Františkovy Lázně. Z venkovských lázní s dřevěnou kolonádou, jedním - Františkovým pramenem, několika lázeňskými domy a Společenským domem se staly jedny z nejvyhledávanějších evropských lázní své doby. V roce 1865 povýšil císař František Josef I. Františkovy Lázně na město. V roce 1992 byly Františkovy Lázně vyhlášeny městskou památkovou rezervací.

Díky objevení léčivých účinků zdejších přírodních zdrojů je ve městě hlavní produkční oblastí lázeňství a cestovní ruch. Léčí se zde nemoci pohybového ústrojí, cévní a srdeční nemoci a ženská onemocnění jako jsou poruchy plodnosti, pooperační stavy včetně stavů po onkologických operacích. [1]

Akciová společnost Lázně Františkovy Lázně vznikla 1. května 1992 na základě privatizace bývalého podniku Státní léčebné lázně Františkovy Lázně. Patří se svými 760 zaměstnanci k největším zaměstnavatelům v okrese. [1]

Samosprávu města Františkovy Lázně vykonává zastupitelstvo složené z 11 členů. Zastupitelstvo města zřizuje dva výbory: finanční a kontrolní.

Město pro nízký počet zastupitelů nevolí radu města a její pravomoci vykonává sám starosta Ivo Mlátílik. Jsou zřízeny dva poradní orgány: komise sociální a bytová, komise pro kulturu, lázeňství a cestovní ruch.

Obrázek 3: Znak města

Zdroj: <http://frantiskovy-lazne.webnode.cz/album/fotogalerie/znak-mesta-png1/>

Výkonným orgánem města je městský úřad, který je tvořen 4 odbory (finanční, hospodářsko správní, správy majetku, stavební a životního prostředí) a 1 oddělením (sociálních věcí). Podrobná organizační struktura MÚ je součástí příloh práce.

Město Františkovy Lázně je zřizovatelem těchto příspěvkových organizací:

- Městské muzeum,
- Městské kulturní středisko,
- Dům dětí a mládeže „Reneta“,
- I. Mateřská škola,
- Mateřská škola,
- Základní škola,
- Základní umělecká škola.

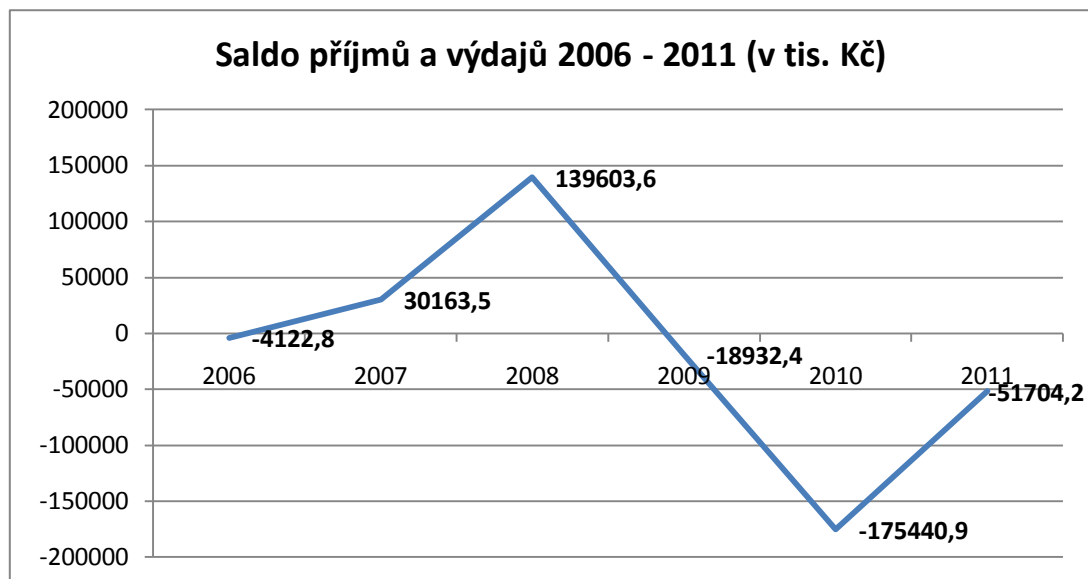
Jedinou organizační složkou územně samosprávného celku je Městská knihovna Františkovy Lázně. Město je 100% vlastníkem jediné obchodní společnosti Františkolázeňská výtopna s.r.o.

5 FINANČNÍ ANALÝZA

Město Františkovy Lázně je dle zákona o obcích č.128/2000 Sb. základním územně samosprávným celkem s právní subjektivitou a vlastním majetkem.

Město vede a účtuje v **podvojném účetnictví**, řídí se **zákonem o účetnictví a platnou rozpočtovou skladbou**, příjmy a výdaje jsou sledovány odděleně v povinném členění podle rozpočtové skladby. [8]

Obrázek 4: Saldo příjmů a výdajů za sledované období 2006 - 2011

Zdroj: [8], vlastní zpracování, 2013

Z výše uvedeného grafu vidíme, že město vykazovalo kladné saldo pouze v letech 2007 a 2008. V ostatních sledovaných letech převyšovaly výdaje příjmy. V letech 2006, 2010 a 2011 bylo toto saldo zapříčiněno saldem z kapitálové činnosti. V těchto letech docházelo k realizaci investičních projektů. Saldo v roce 2009 bylo z běžné činnosti. V tomto roce došlo k větším výdajům v souvislosti s opravami a udržováním obce.

Následující část práce se detailněji věnuje rozboru příjmů a výdajů rozpočtů města a jejich složení.

5.1 PŘÍJMY MĚSTA

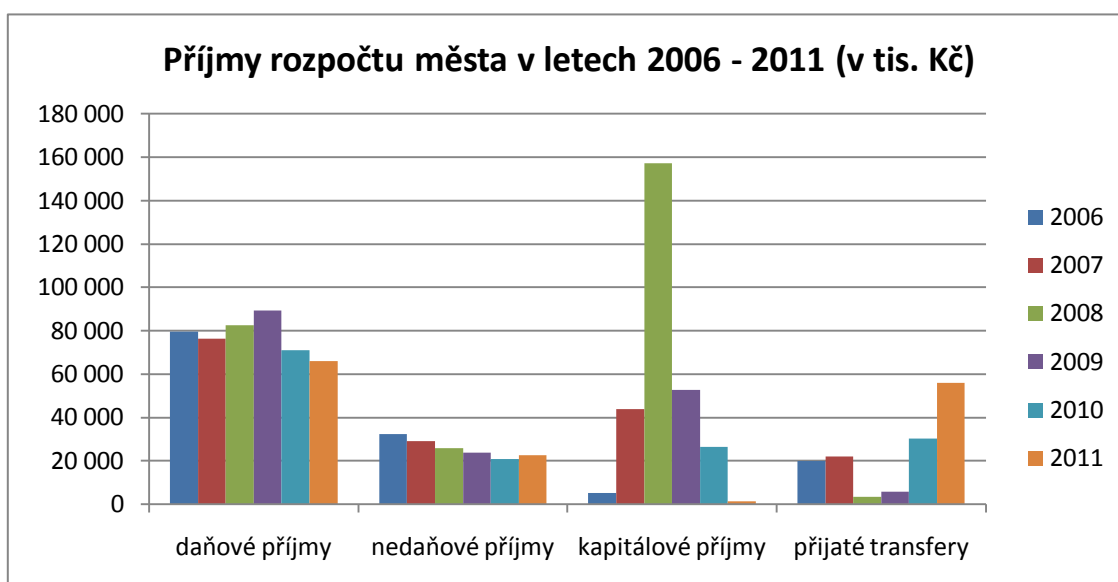
Tabulka 3: Skutečně vytvořené příjmy města v letech 2006 - 2011

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Příjmy (v tis. Kč)	137.267,3	171.568,8	269.335,3	171.711	148.828,8	145.999,7
Změna oproti předch. roku	x	+ 25 %	+ 57 %	- 36 %	- 13 %	- 2 %

Zdroj: [8], vlastní zpracování, 2013

Podíváme-li se na vývoj celkových příjmů v jednotlivých letech, všimneme si, že od roku 2009 příjmy města klesaly. Příjmy v letech 2007 a 2008 byly vyšší, protože město získalo finance za prodaný majetek.

Obrázek 5: Příjmy rozpočtu města Františkovy Lázně v letech 2006 - 2011 (v tis. Kč)

Zdroj: [8], vlastní zpracování, 2013

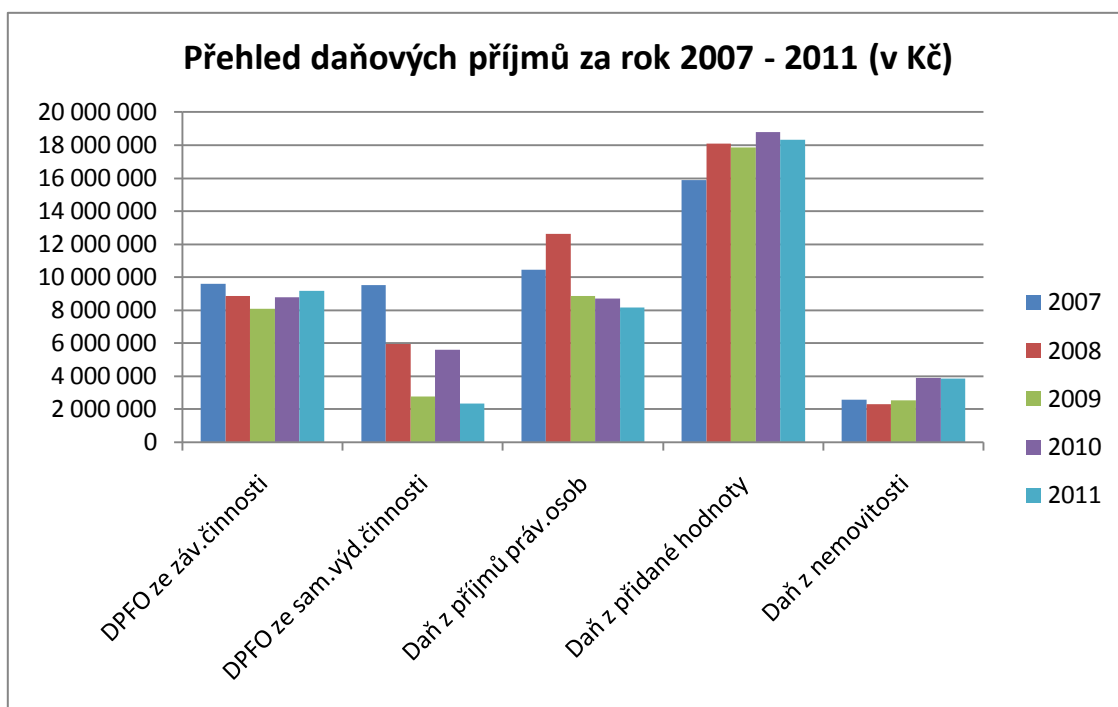
5.1.1 DAŇOVÉ PŘÍJMY

Z obrázku č. 5 vidíme, že **daňové příjmy** tvoří rozhodující podíl v celkových příjmech rozpočtů obcí a jsou hlavním nenávratným zdrojem financování potřeb. „Ve srovnání s některými zeměmi mají obce v ČR minimální pravomoc ovlivňovat daňový výnos, neboť všechny daně v rámci daňové soustavy jsou upravovány zákony s celostátní platností.“ [5, s. 456] Velikost daňových příjmů obcí je poměrně stabilní, vychází ze zákona č.243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní. Rozpočtové určení daní určuje, do jakého rozpočtu příslušná daň nebo její podíl a jak velký podíl plyne. Podíl záleží na počtu obyvatel, velikostní kategorii obce a poměru obyvatel obce k celostátnímu

počtu obyvatel obcí. [5] Schéma rozpočtového určení daní, které bylo platné v období 2008 - 2012, naleznete v přílohách práce. Od roku 2013 došlo k jeho novelizaci. Daňové příjmy zahrnují podíly na celostátně vybíraných daních, místní a správní poplatky. [5] Daňové výnosy městu převádí finanční úřad, zatímco správní a místní poplatky si vybírá sám městský úřad.

Na *obrázku č. 6* můžeme vidět, že největší podíl na daňových příjmech má **daň z přidané hodnoty**, dále **daň z příjmu právnických a fyzických osob**.

Obrázek 6: Přehled daňových příjmů města Františkovy Lázně za rok 2007 - 2011

Zdroj: [8], vlastní zpracování, 2013

Nejmenších hodnot nabývá **daň z nemovitosti**. Daň z nemovitosti je upravená celostátně platným zákonem č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitosti, ve znění pozdějších předpisů. Městu náleží 100% výnos této daně ze staveb a pozemků ležících na jeho území. Jde o jedinou daň, jejíž výnos může město částečně ovlivňovat. Obec může zvýšit výnos daně, ale i zvýšit daňové zatížení poplatníků daně uvalením dalších tzv. koeficientů, případně jejich zvýšením nebo snížením, kterými se násobí základní sazba daně z pozemků a daně ze staveb. [5]

„Obec může pro zvýšení výnosu daně z nemovitostí využít pro všechny nemovitosti na území obce i tzv. místní koeficient (ve výši 2, 3, 4 nebo 5), kterým se vynásobí výsledná daňová povinnost poplatníka.“ [5, str. 450] Mírný nárůst v roce 2010 byl zapříčiněn změnou zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitosti. Došlo ke zvýšení některých sazeb daně. Město v souvislosti s touto daní nevyužívá možnost zvýšit výnos pomocí místního koeficientu.

Dalším daňovým příjmem jsou místní a správní poplatky, které mají charakter municipálních (obecných) daní. [5] **Místní poplatky** jsou uzákoněny zákonem č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Určuje druhy místních poplatků a jejich základní náležitosti. [5] „Místní poplatky mají fakultativní charakter, to znamená, že obec, resp. volený orgán obce - zastupitelstvo obce, rozhoduje o tom, zda bude vybírat na svém území od poplatníků - fyzických či právnických osob konkrétní místní poplatek ze soustavy místních poplatků a jaké místní poplatky bude vybírat, konkretizuje sazbu.“ [5, s. 459] **Správní poplatky** jsou odváděny za správní úkony, které územní samospráva vykonává v rámci přenesené působnosti. [5] Správní poplatky specifikuje zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Pro celé území ČR jsou určeny sazby za jednotlivé druhy výkonu sazebníkem. [5] Průměrné roční příjmy ze správních poplatků za období 2006 - 2011 se pohybovaly kolem částky 915 tis. Kč.

Následující *tabulka č. 4* nabízí přehled místních poplatků ve Františkových Lázních. Kvůli jeho obsáhlosti chybí v tabulce údaje o poplatku za užívání veřejného prostranství. Znění Obecně závazné vyhlášky města Františkovy Lázně č. 1/2011 o místním poplatku za užívání veřejného prostranství naleznete na internetových stránkách obce.

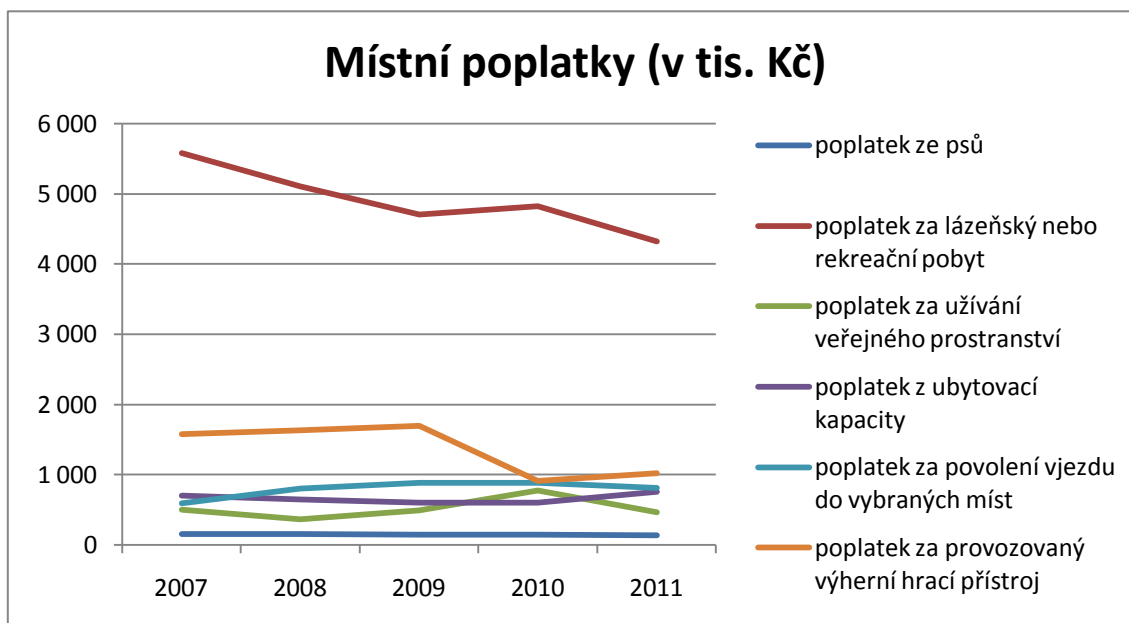
Tabulka 4: Místní poplatky města Františkovy Lázně (platné pro rok 2013)

POPLATEK	SAZBA
<p>Poplatek ze psů OZV č. 5/2012</p>	<p>a) v části města Ant. Výšina, Dl. Mosty, Aleje, Krapice, Žirovice, Fr. Lázně - domky 200 Kč, za druhého a každého dalšího psa téhož držitele psa 300 Kč</p> <p>b) v části města Fr. Lázně - Slatina, Horní Lomany 500 Kč, za druhého a každého dalšího psa téhož držitele psa 750 Kč</p> <p>c) v části města Fr. Lázně - dle seznamu ulice a č.p. uvedených v příloze vyhlášky 1.500 Kč, za druhého a každého dalšího psa téhož držitele psa 2.250 Kč</p> <p>d) v částech města Fr. Lázně neuvedených v příloze vyhlášky</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) za prvního psa v rodinném domě (3 byt. jedn.) 500 Kč, za druhého a každého dalšího psa téhož držitele 750 Kč 2) za prvního psa v obytném domě 1.000 Kč, za druhého a každého dalšího psa téhož držitele psa 1.500 Kč <p>e) pro poživatele starobního, invalidního, vdovského nebo vdoveckého důchodu, který je jeho jediným zdrojem příjmu, anebo pro poživatele sirotčího důchodu za každého psa 200 Kč</p>
<p>Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt OZV č. 3/2011</p>	<p>Sazba poplatku činí za osobu a za každý i započatý den pobytu, není-li tento den dnem příchodu 15 Kč.</p>
<p>Poplatek z ubytovací kapacity OZV č. 4/2011</p>	<p>Sazba poplatku činí za každé využití lůžko a den 6 Kč.</p>
<p>Poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí města OZV č. 2/2011</p>	<p>Sazba poplatku činí</p> <ol style="list-style-type: none"> a) za vozidlo a den: 20 Kč b) paušální částka za kalendářní týden: 80 Kč c) paušální částka za kalendářní měsíc: 350 Kč d) paušální částka za kalendářní rok: 3.500 Kč

Zdroj: Obecně závazné vyhlášky města Františkovy Lázně, vlastní zpracování, 2013

Obrázek č. 7 nám zobrazuje graf vývoje příjmů z místních poplatků. Za sledované období tvoří největší podíl příjmy z poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt.

Obrázek 7: Přehled příjmů z místních poplatků

Zdroj: [8], vlastní zpracování, 2013

Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt platí osoby, které pobývají na území obce za účelem léčení nebo rekreace. Tento poplatek je zaveden především ve městech se zvýšeným turistickým ruchem jako cena za veřejné služby, které obec zajišťuje i pro návštěvníky obce. [5] Město Františkovy Lázně je jedním z těchto turisticky atraktivních měst díky jeho přírodním zdrojům a lázeňství. Ročně město navštíví přibližně 51 tisíc lidí. Nejvíce návštěvníků přijíždí z ČR a SRN. Město Františkovy Lázně eviduje na svých internetových stránkách 52 ubytovacích zařízení, zahrnující hotely, penzióny, lázeňské domy, léčebny a ústavy aj. Jistou podobnost s tímto poplatkem má **poplatek z ubytovací kapacity**, který odvádí zařízení určené k přechodnému ubytování za úplatek za každé využití lůžko a den.

Poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj byl zrušen během roku 2012 v souladu s OZV č. 3/2012 o regulaci hazardu, která uděluje ve městě pouze jednu výjimku provozování hazardu na jeho území. V grafu můžeme vidět velký pokles tohoto poplatku v roce 2010, kdy město začalo bojovat za omezení hazardu ve městě za účelem zlepšení veřejného pořádku.

Ostatní místní poplatky přináší do městského rozpočtu relativně stabilní příjmy. V roce 2013 lze očekávat nárůst příjmů z poplatku ze psů a poplatku za užívání veřejného prostranství. Od 1. ledna 2013 došlo k nárůstu jejich sazeb.

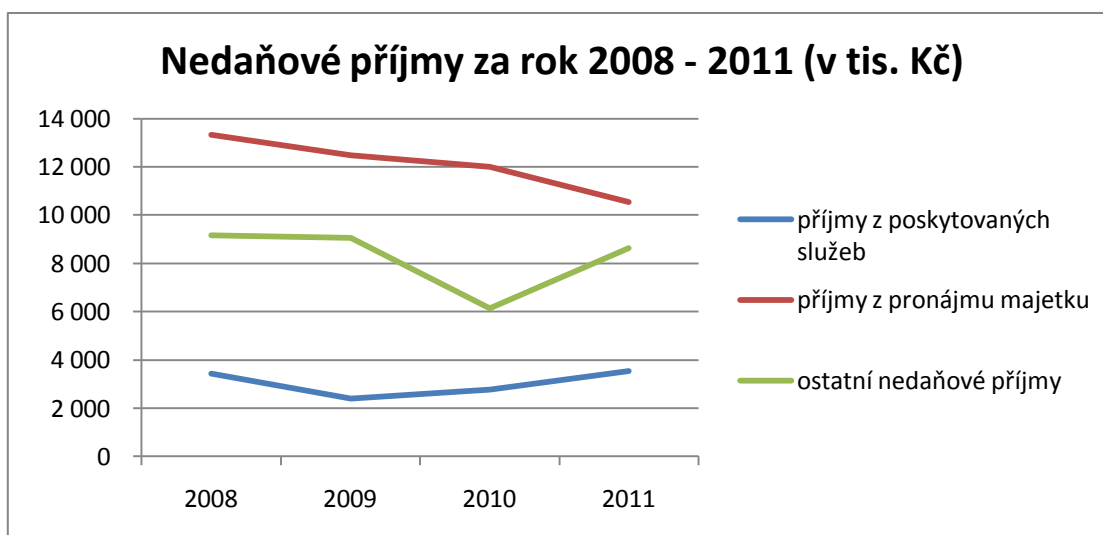
5.1.2 NEDAŇOVÉ PŘÍJMY

Vývoj nedaňových příjmů za sledované období se téměř nemění. Nedaňové příjmy města můžeme rozdělit do 3 kategorií:

- příjmy z poskytovaných služeb;
- příjmy z pronájmu majetku;
- ostatní nedaňové příjmy.

Vývoj těchto příjmů za období 2008 - 2011 nám nabízí následující graf.

Obrázek 8: Vývoj nedaňových příjmů za rok 2008 - 2011

Zdroj: [8], vlastní zpracování, 2013

Graf ukazuje, že nejvyšší příjmy plynou do městského rozpočtu z pronájmu majetku, jde především o příjmy z pronájmu nebytových prostor a bytového fondu. Tyto příjmy mají klesající tendenci, v souvislosti s prodejem majetku města. Ostatní nedaňové příjmy zahrnují přijaté sankční platby, pojistné náhrady, příjmy z úroků aj. Za jejich poklesem v roce 2010 může pokles příjmů z úroků, město potřebovalo uložené finanční prostředky na své investiční záměry. Za prudkým zvýšením v roce 2011 stojí přijaté

pojistné náhrady, které město získalo za havárii, která se stala v pavilonu DINO⁸, a přijaté sankční platby od zhotovitele multifunkčního hřiště za nesplnění všech požadavků.

5.1.3 KAPITÁLOVÉ PŘÍJMY

Kapitálové příjmy získávají obce za prodej svého nepotřebného majetku. Jedná se o jednorázové příjmy.

Na *obrázku č. 5* vidíme vývoj těchto příjmů, které v roce 2008 dosáhly svého maxima. V tomto roce město prodalo nemovitosti, konkrétně nebytové prostory, v hodnotě 110.482 tis. Kč. Došlo také k prodeji pozemků za 40.593 tis. Kč. Město potřebovalo získat finance na budoucí zamýšlené investice. Byly prodány objekty s vysokými náklady na údržbu a přinášející městu malý nebo žádný příjem. Příjmy z prodeje majetku v ostatních sledovaných letech jsou oproti těmto částkám zanedbatelné.

5.1.4 PŘIJATÉ TRANSFERY

Přijaté dotace [5] se dělí na neinvestiční (běžné) a investiční (kapitálové). Většina dotací plyne do rozpočtu obce ze státního rozpočtu, jsou schvalovány současně se schvalováním státního rozpočtu. Jedná se o **nárokové dotace**. Další dotace může obec získat na základě žádosti od správců některých rozpočtových kapitol - ministerstev v rámci grantových programů. „Tyto druhy dotací patří mezi **nenárokové dotace**. Záleží na příslušném ministerstvu, správci státního fondu, jak posoudí žádost obce nebo kraje o dotaci, resp. vyhodnotí účel, na který žadatel žádá dotaci, a zda žádosti vyhoví, či nikoli.“ [5, s. 475]

Dotace za sledované období 2008 - 2011 byly nejnižší v letech 2008 a 2009. V těchto letech město získalo malé dotace, pouze na provoz města (dotace ze státního rozpočtu na státní správu, školství aj.). V přecházejících letech totiž nebyly realizovány žádné dotované akce. V roce 2010 došlo k růstu dotací. Město obdrželo navíc dotaci na naučnou stezku s expozicí zvířat u rybníku Amerika (23.526,3 tis. Kč) od Regionální rady. V roce 2011 byly přijaté dotace na dotované akce Regenerace jižní části lázeňského území I. etapa od Státního fondu životního prostředí (10.800 tis. Kč),

---

⁸ pavilon přírodní rezervace SOOS se stálou expozicí, spadající pod městské muzeum

Podpora marketingu, tvorby a rozvoje cestovního ruchu od Regionální rady (4.506 tis. Kč) , Multifunkční hřiště od Regionální rady (32.745 tis. Kč).

5.2 VÝDAJE MĚSTA

Tabulka 5: Skutečně vytvořené výdaje města v letech 2006 - 2011

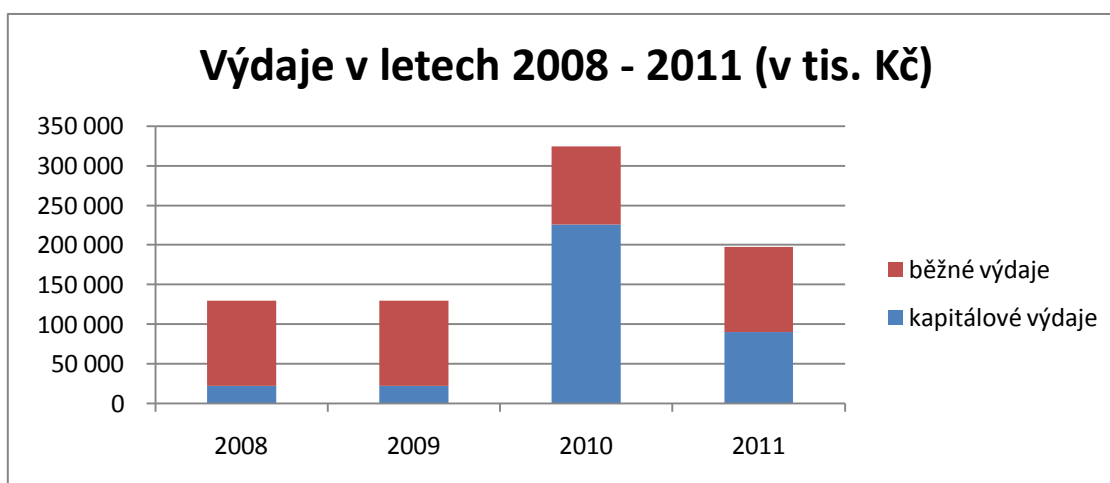
Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Výdaje (v tis. Kč)	141.390,1	141.405,3	129.731,7	190.643,4	324.269,7	197.703,9
Změna oproti předch. roku	x	+ 0,01 %	- 8 %	+ 47 %	+ 70 %	- 39 %

Zdroj: [8], vlastní zpracování, 2013

Při rozboru celkových výdajů města zjistíme, že ve sledovaném období mělo město jednoznačně nejvyšší výdaje v roce 2010 v souvislosti s růstem kapitálových výdajů. Výdaje v ostatním letech jsou téměř stejné.

Na následujícím grafu můžete vidět podíl kapitálových a běžných výdajů v jednotlivých letech.

Obrázek 9: Vývoj výdajů v letech 2008 - 2011 (kapitálové a běžné výdaje)

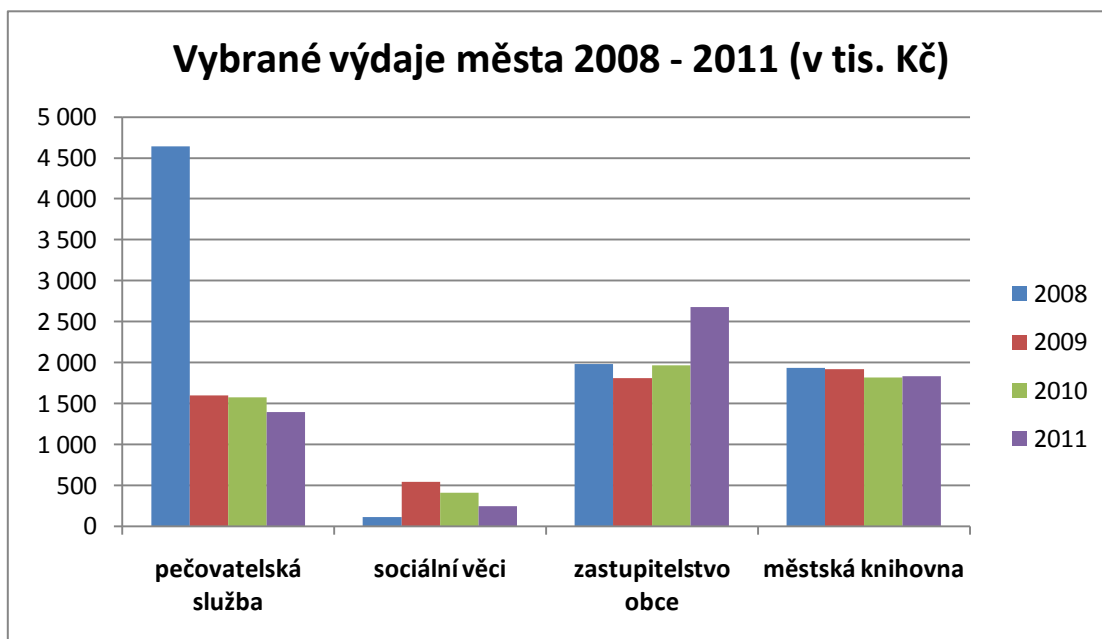

Zdroj: [8], vlastní zpracování, 2013

Až na výjimku v roce 2010 převyšují každý rok běžné výdaje nad kapitálovými. Běžné výdaje se každoročně opakují a zajišťují chod úřadu a dostupnost veřejných statků. Kapitálové výdaje jsou závislé na množství dotací, které město získá, a jsou především na investiční potřeby města v delším období (zpravidla 1 rok). [5]

V následující části jsem si rozdělila výdaje na dílčí části, které budou popsány.

Obrázek 10: Vybrané výdaje města za období 2008 - 2011

Zdroj: [8], vlastní zpracování, 2013

Pečovatelská služba ve Františkových Lázních se stará o cca 100 potřebných zdravotně postižených obyvatel. Město zaměstnává 4 pečovatelky a jejich vedoucí. Tři pečovatelky působí v terénu, provádějí sociální úkony u klientů, poskytují se úkony péče o vlastní osobu a domácnost. Jedna pečovatelka pracuje jako pedikérka ve středisku osobní hygieny, kde provádí také praní prádla, žehlení a koupání. V rámci pečovatelské služby je zajišťován také rozvoz obědů ze školní jídelny až do bytu pro přibližně 50 osob. Z výše uvedeného grafu vidíme nejvyšší výdaje v roce 2008, kdy město budovalo nový klub důchodců a středisko osobní hygieny. Tyto výdaje činily 2.888,8 tis. Kč. V ostatních letech jsou výdaje téměř stejné. Největší položky výdajů na pečovatelskou službu tvoří již tradičně mzdy zaměstnanců a s tím související pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění.

Výdaje na **sociální oblast** zahrnují náklady klubu důchodců, občanské záležitosti - předávání blahopřání, květinových a věcných darů občanům při dovršení životních jubileí 70 let a více, čipové karty pro seniory na autobus apod. Dále je hrazen provoz domu pro seniory a doprava seniorů na hřbitov. Vyšší výdaje v roce 2009 souvisí s financemi poskytnutými na vybavení klubu důchodců. Byl nakoupen majetek za 140,5 tis. Kč. Od tohoto roku převažuje ve výdajích klesající tendence. K poklesu

výdajů v roce 2011 přispělo i zrušením funkce domovníka v domě pro seniory, neboť nebyla vyplácena mzda a pojistné na SZ a ZP.

Výdaje na místní zastupitelské orgány - **zastupitelstvo obce** mají až na výjimku v roce 2008 rostoucí trend. Odměny členům zastupitelstva jsou specifikovány zákonem č. 128/2000 Sb. a nařízením vlády č. 358/2000 Sb. o odměnách za výkon funkce v zastupitelstvu obce. Růst výdajů souvisel s vyplácením odstupného.

Městská knihovna má k dispozici pro veřejnost čtyři počítačová pracoviště s pevným připojením na internet pro dospělé a tři pro děti. Spravuje své vlastní internetové stránky. Kromě vlastní knihovnické činnosti jsou zde pořádány různé soutěže, kvízy pro děti, přednášky pro dospělé, v rámci spolupráce s místní základní školou se zde realizují i nejrůznější projekty a školní aktivity spojené se čtenářskou gramotností. V současnosti knihovna provozuje dvě výpůjční místa nacházející se v klubu důchodců a domě pro seniory. Knižní fond je průběžně doplňován nákupem. Výdaje města poskytované městské knihovně jsou během let téměř totožné. Největšími položkami jsou mzdy zaměstnanců, pojistné na SZ a ZP, nákup knih a tiskovin a výdaje na energie.

Následující část nabízí pohled na výdaje jednotlivých odborů městského úřadu a organizačních složek města.

Na *obrázku č. 11* vidíme, že výdaje **hospodářsko-správního odboru** jsou během sledovaného období téměř konstantní. Můžeme je rozdělit na výdaje na místní správu a na kulturu. Výdaje na místní správu mají za sledované období 2008 - 2011 klesající trend v souvislosti se snižováním stavu zaměstnanců. Tyto výdaje dále zahrnují výdaje na energie související s provozem budovy městského úřadu; školení pracovníků; služby peněžních ústavů (pojištění vozidel a majetku obce, poplatky bankám apod.); konzultační, poradenské a právní služby; opravy a udržování aj. Výdaje na kulturu během let skokově rostou, nejvyšší jsou v roce 2011. V tomto roce je poskytnuta částka 4.604,9 tis. Kč na propagaci města získaná z dotací. Výdaje na každoroční kulturní událost Zahájení lázeňské sezóny se meziročně snižují, jsou upřednostňovány jiné akce. Město spolu s ostatními obyvateli přispívá každoročně finanční částkou na pořádání kolonádních koncertů. V rámci těchto výdajů tak financuje různé kulturní akce (např. rozsvícení vánočního stromu), pohoštění na těchto akcích a dary jubilantům.

Obrázek 11: Výdaje odborů a organizačních složek města za období 2008 - 2011

Zdroj: [8], vlastní zpracování, 2013

Odbor správy majetku zahrnuje správu bytového fondu, pozemků a nemovitostí. Město k 31.12.2011 eviduje ve svém vlastnictví 75 bytových jednotek, ze kterých plynou městu příjmy v podobě nájemného. Náklady na jejich běžnou údržbu a správu ovšem rostou. Správa pozemků eviduje především daň z převodu nemovitostí. Tyto výdaje byly v roce 2008 nejvyšší oproti ostatním odborům, lze zaznamenat souvislost s velkým množstvím prodaných pozemků. Od tohoto roku výdaje opět klesají. Ke skokovému nárůstu v roce 2010, patrnému z grafu, přispěla daň z převodu nemovitostí za prodané bytové domy a nebytové prostory města.

Z grafu je také patrné, že výdaje na údržbu majetku města meziročně kolísají. V roce 2009 byla financována oprava místních komunikací, kanalizace, rekonstrukce školní jídelny ZŠ a oprava kolonády Solního a Lučního pramene. V roce 2010 proběhla rekonstrukce interiéru Divadla Boženy Němcové téměř 5 mil. Kč. V letech 2010 a 2011 proběhla oprava střechy a nátěr oken budovy Lázní I. za přibližně 2,7 mil. Kč. Od roku

2010 ve městě probíhá I. etapa regenerace jižní části lázeňského území Františkovy Lázně, na kterou jsou městu poskytovány dotace. Prozatímní částka této regenerace činila k 31. 12. 2011 13,8 mil. Kč.

Podíváme-li se podrobněji na investice města, narazíme ve sledovaném období na čtyři významné investiční projekty: vybudování autocampu Amerika, rekonstrukce základní školy a stavba sportovní haly, vybudování multifunkčního hřiště pro dospívající mládež a naučné stezky s expozicí zvířat v lesoparku Amerika. Nejvyšší investiční výdaje vykázalo město v roce 2010, činily 233.080,9 tis. Kč. Tato částka nejvíce ovlivnila skok na výdajích na *obrázku č. 11*.

Mezi další uskutečněné či probíhající investice města patří:

- výstavba bytového domu (20 bytových jednotek),
- odvodnění hřbitova,
- odvodnění Lesní ulice,
- výstavba tanečního sálu Základní umělecké školy,
- zateplení domu s pečovatelskou službou,
- vybudování monitorovacího systému pro případ povodní.

Odbor stavební a životního prostředí mají ve sledovaném období vyrovnané výdaje. Stavební odbor dosahuje ze všech odborů nejnižších výdajů, nedokáže je zobrazit ani graf na *obrázku č. 11*. Odbor životního prostředí se zabývá prevencí znečišťování vody, měřením kvality ovzduší, likvidací černých skládek, sekáním trávy a jinými úpravami veřejného prostranství. Největší položkou jsou však náklady spojené se svozem komunálního odpadu.

Ve výdajích **finančního odboru** se sledují a vyúčtovávají příspěvky poskytované městem, služby peněžních ústavů, úhrada daně z nemovitosti za stavby a pozemky ve vlastnictví města nacházející se na katastru jiné obce aj. Zahrnujeme sem i příspěvky, které město Františkovy Lázně posílá na tělovýchovu a zájmovou činnost.

Finance, které město poskytuje **Františkolázeňské výtopně s.r.o.**, jsou určeny na zabezpečení činnosti technických služeb. Technické služby zahrnují správu a údržbu silnic, údržbu hřbitova, výdaje na veřejné osvětlení, péči o vzhled obce a veřejnou zeleň atp. Výdaje na tyto a jiné činnosti jsou během let velice podobné.

Z celkových výdajů **městské policie** tvoří mzdy a pojistné přibližně 90 %, ostatní výdaje v sobě zahrnují pohonné hmoty, doplňování výstroje strážníků, školení, telefonní poplatky, cestovné, opravy auta atd.

Obrázek 12: Výdaje příspěvkovým organizacím za období 2008 - 2011

Zdroj: [8], vlastní zpracování, 2013

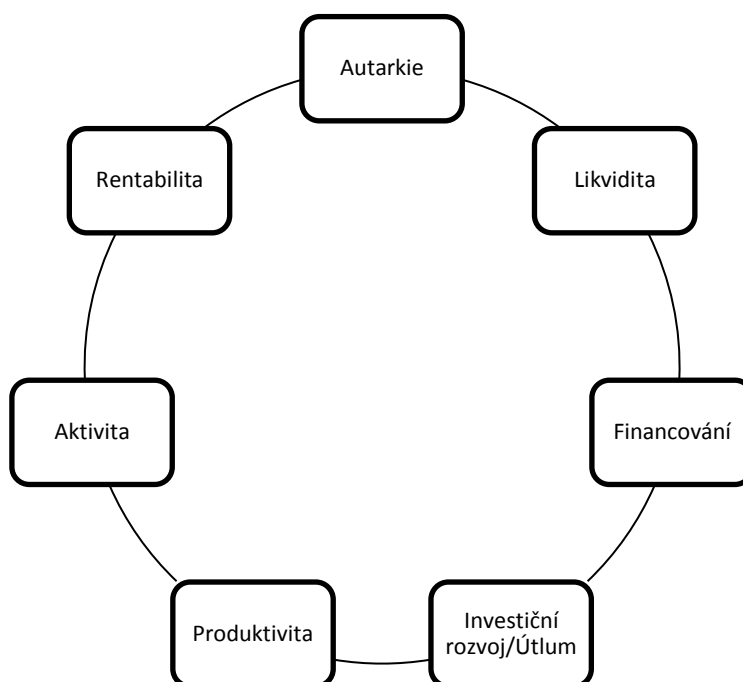
V popisu města je uvedeno, že město provozuje sedm příspěvkovým organizací. Výdaje na jejich provoz se během let prakticky nemění. Největší část těchto výdajů představuje příspěvek na běžný provoz základní školy, dále městského kulturního střediska, městského muzea, obou místních školek, základní umělecké školy. Nejméně město přispívá Domu dětí a mládeže „Reneta“.

5.3 POMĚROVÉ UKAZATELE

Poměrové ukazatele zjišťují finanční situaci analyzovaného subjektu, lze na jejich základě vyhodnotit silné a slabé stránky subjektu, nalézt příčiny problémů a nasměrovat řešení k dalšímu vývoji. Poměrová analýza sleduje položky mezi sebou, ve vzájemném „poměru“. Tím se prokáže finanční situace v dalších souvislostech. Údaje pro výpočet poměrových ukazatelů poskytují účetní výkazy. [2]

Pro municipální firmy se vybírají jen ty ukazatele, které jsou pro ně významné. Jedná se o tzv. **strukturovaný soubor ukazatelů finanční analýzy municipální firmy**, který obsahuje specificky významné ukazatele pro municipální firmy (autarkie, investiční rozvoj/útlum, produktivita) i ukazatele tradičních oblastí finanční analýzy (např. rentabilita, likvidita). Při interpretaci výsledků je nutné vycházet z konkrétní situace, vnějších a vnitřních podmínek hodnocené municipální firmy. [3]

Obrázek 13: Strukturovaný soubor ukazatelů finanční analýzy municipální firmy

Zdroj: [3], vlastní zpracování, 2013

Následující výčet ukazatelů a jejich komentáře informují o tom, jaká je finanční situace Františkových Lázní. V úvahu bereme jen ukazatele za hlavní činnost, protože město Františkovy Lázně žádnou doplňkovou činnost nevykonává. Vypočtené hodnoty budou shrnuty v modelech BAMF a KAMF.

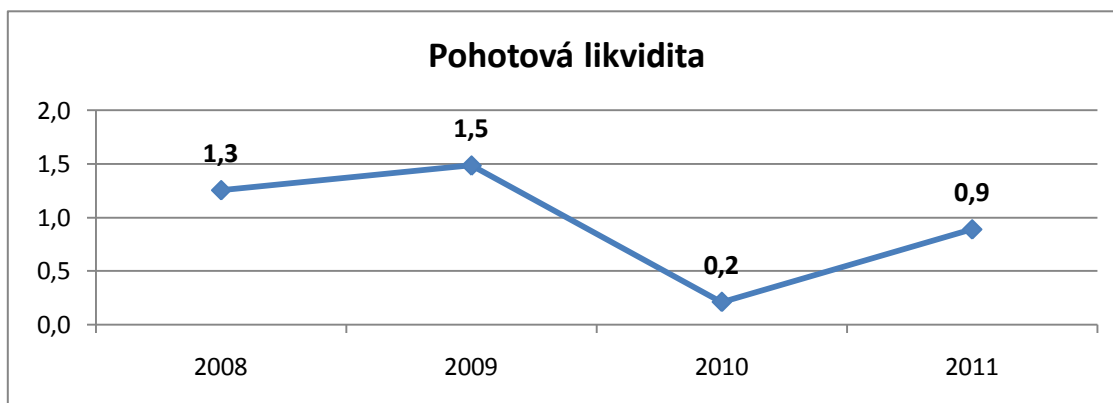
5.3.1 LIKVIDITA

Likvidita představuje schopnost subjektu přeměňovat svůj majetek ve finanční prostředky, které použije na plnění svých platebních závazků. Existují tři likvidity - běžná, pohotová a okamžitá. **Běžná likvidita** je poměrem celkových oběžných aktiv ke krátkodobým závazkům, **pohotová likvidita** zahrnuje pouze likvidnější část této skupiny aktiv - pohledávky a finanční majetek. **Okamžitá likvidita** obsahuje už jen finanční majetek jako nejlíkvidnější část aktiv. [2]

Pro model BAMF potřebuje vypočítat pohotovou likviditu podle vzorce:

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{krátkodobý finanční majetek} + \text{krátkodobé pohledávky}}{\text{krátkodobé závazky}} \quad (1)$$

Obrázek 14: Vývoj ukazatele pohotová likvidita za období 2008 - 2011

Zdroj: vlastní výpočty, 2013

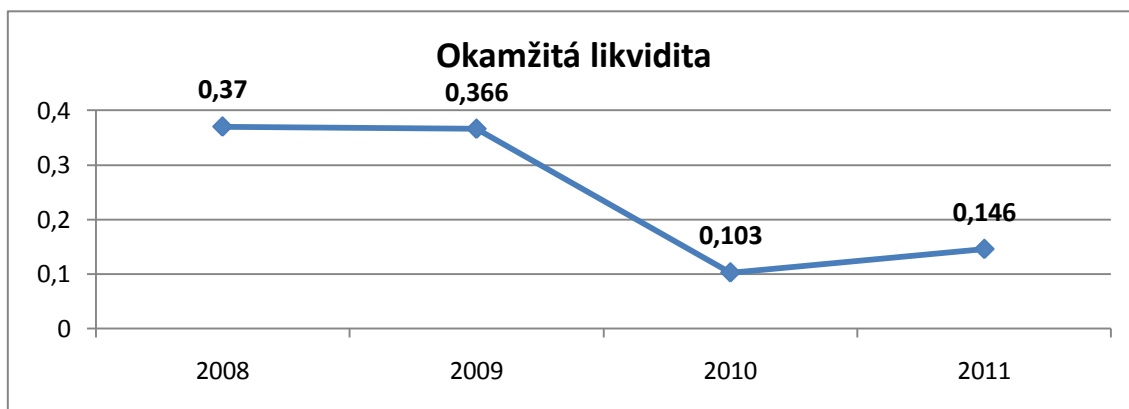
Pohotová likvidita by se měla pohybovat kolem hodnoty „1“, která prezentuje vyrovnanost mezi krátkodobými pohledávkami a krátkodobými závazky. [3] Za sledované období je ukazatel téměř stabilní až na výkyv v roce 2010. Tato odchylka byla způsobena změnou poměru sledovaných aktiv a závazků. Výrazně poklesl krátkodobý finanční majetek obce z přibližně 213 mil. Kč v roce 2009 na 37 mil. Kč v roce 2010. Finanční prostředky získané v letech 2008 a 2009 z prodeje obecního majetku byly použity na investiční projekty města. Poklesly tudíž peníze ve fondech územního rozpočtu. V souvislosti s realizovanými projekty (zejména díky rekonstrukci základní školy) vzrostly městu závazky vůči dodavatelům.

Model KAMF využívá okamžitou likviditu:

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{krátkodobý finanční majetek}}{\text{krátkodobé závazky}} \quad (2)$$

Konkrétní výsledky pro hodnocení Františkových Lázní nabízí obrázek č. 15.

Obrázek 15: Vývoj ukazatele okamžitá likvidita za období 2008 - 2011

Zdroj: vlastní výpočty, 2013

Ukazatel okamžité likvidity by měl dosahovat min. hodnoty „0,2“. V letech 2008 a 2009 město určitě nemělo problémy s likviditou. Mělo tedy uvažovat o využití finančních prostředků jinak. Město ale hromadilo finanční prostředky ze svého prodaného majetku na zamýšlené investice. V následujících letech 2010 a 2011, kdy docházelo k investicím, klesla hodnota ukazatele pod doporučenou hodnotu. Mohlo dojít k ohrožení platební schopnosti města.

5.3.2 AKTIVITA

Skupina ukazatelů aktivity se snaží změřit, jak efektivně sledovaný subjekt hospodaří se svými aktivy. Jelikož se aktiva rozdělují na několik úrovní, tak i ukazatele mohou být počítány na různých úrovních: např. aktiv celkových, dlouhodobých či oběžných. [2]

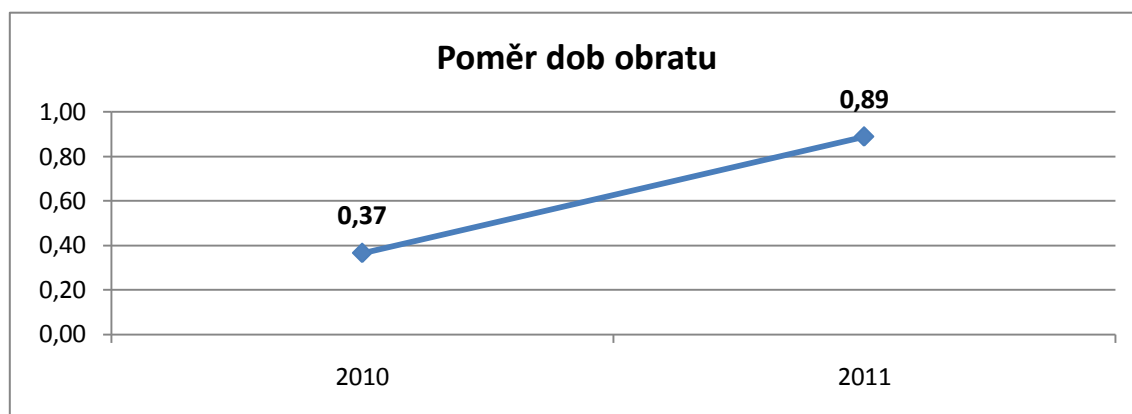
U municipálních firem jsou tyto ukazatele pouze doplňující. Posuzují efektivnost činnosti organizace, využití zdrojů a schopnost manažerů hospodařit s majetkem společnosti. Pro účely této práce a následujících modelů potřebujeme vypočítat ukazatel stanovující **poměr dob obratu krátkodobých pohledávek a krátkodobých závazků** (míra souladu doby splatnosti pohledávek s dobou splatnosti závazků, a to ve vztahu k provozním výnosům a nákladům) a ukazatel **obrat kapitálu**.

$$\text{Poměr dob obratu} = \frac{\text{průměrné pohledávky/provozní výnosy celkem (za rok)}}{\text{průměrné závazky/provozní náklady celkem (za rok)}} \quad (3)$$

Vyrovnaný stav doby splatnosti pohledávek s dobou splatnosti závazků vystihuje hodnota „1“. Pokud je ukazatel výrazně větší než „1“, znázorňuje situaci, kdy pohledávky mají u municipální firmy výrazně větší dobu splatnosti a ve vztahu k úrovni výnosů přesahují hodnotu doby splatnosti závazků vztažených k příslušné úrovni nákladů. Municipální firma by měla usilovat o snižování doby splatnosti pohledávek a naopak zvyšovat dobu splatnosti závazků. [3]

Výsledky tohoto ukazatele pro město Františkovy Lázně prezentuje následující graf. Město Františkovy Lázně v letech 2008 a 2009 sestavovalo výkaz zisku a ztráty z hlavní činnosti, tento výkaz město sestavuje až od roku 2010 po změně v účetnictví. Z tohoto důvodu nelze vypočítat tento ukazatel za rok 2008 a 2009, neexistují přesné údaje o provozních výnosech a nákladech.

Obrázek 16: Vývoj ukazatele poměr dob obratu za období 2010 - 2011

Zdroj: vlastní výpočty, 2013

V obou sledovaných letech je ukazatel pod doporučenou hodnotou. Signalizuje to stav, kdy má město prostor pro zvyšování doby splatnosti svých pohledávek, aniž by bezprostředně ohrozilo svou solventnost. Této možnosti město využilo v roce 2011, na nárůstu jde vidět, že doba splatnosti pohledávek se prodloužila.

Ukazatel obratu kapitálu má následující vzorec:

$$\text{Obrat kapitálu} = \frac{\text{výnosy celkem}}{\text{pasiva celkem}} \quad (4)$$

Jde o jeden ze základních ukazatelů výkonnosti zdrojů vložených do produkce, výkonnost je hodnocena pomocí výnosů. Výnosy zahrnují hodnotu dotací, uživatelského poplatku, ostatních výnosů i výnosů z hospodářské činnosti. [3]

„Ukazuje, kolikrát se „vrátí“ vložený kapitál do fungování municipální firmy pomocí stanoveného ocenění její produkce. Cílem je maximalizace tohoto ukazatele.“ [3, s. 120]

Vypočtený obrat kapitálu pro rok 2010 i 2011 dosahuje stejné hodnoty „0,12“. V souladu s cílem ukazatele jde o velmi nízkou hodnotu. Město by mělo usilovat zejména o zvýšení svých výnosů v následujících letech, např. zavedením místního koeficientu u daně z nemovitosti či pronájmem obecních pozemků a budov. Některé možnosti budou podrobněji nastíněny v následující kapitole *Opatření ke zlepšení současné situace*.

5.3.3 FINANCOVÁNÍ

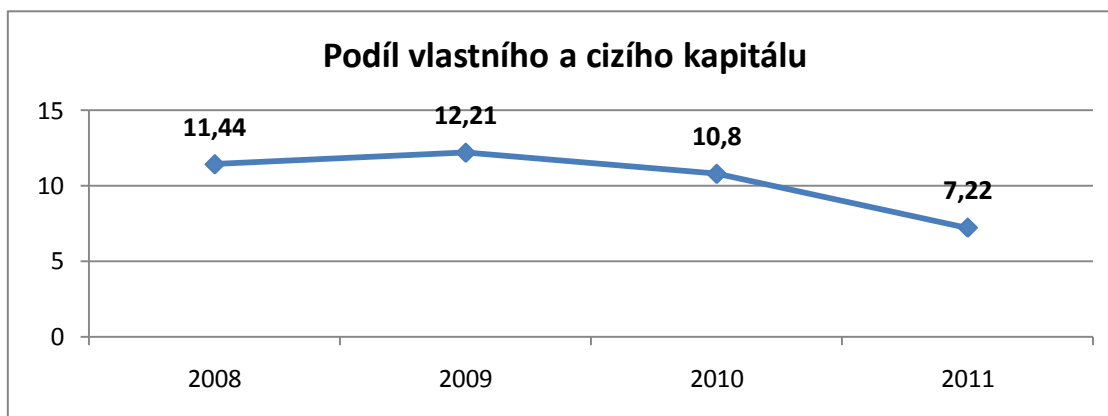
Ukazatele financování mají u municipálních firem trochu odlišnou situaci než v soukromém ziskovém sektoru. Je nutné rozlišovat provozní a investiční financování, což souvisí s úzkou provázaností rozpočtu a účetnictví. S ohledem na způsob financování municipálních firem převažují zpravidla vlastní zdroje nad dluhy, které mají nejčastěji krátkodobý charakter a týkají se nejvíce závazků vůči dodavatelům zaměstnancům a na ně vázaným závazkům vůči institucím sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění a státu. [3]

Pro model BAMF je zapotřebí výpočet **podílu vlastního a cizího kapitálu** dle následujícího vzorce:

$$\text{Financování} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{cizí kapitál}} \quad (5)$$

Vypočtené hodnoty financování z výkazů města Františkovy Lázně zobrazuje následující graf.

Obrázek 17: Vývoj ukazatele financování za období 2008 - 2011

Zdroj: vlastní výpočty, 2013

Ukazatel financování má klesající trend. Obecně lze říct, že město Františkovy Lázně má nízkou hodnotu cizího kapitálu, město není zadlužené. V roce 2011 si město vzalo krátkodobý úvěr, došlo k poklesu ukazatele, jak je vidět v grafu.

5.3.4 RENTABILITA

Jakákoliv nezisková organizace může mít jak hlavní, tak doplňkovou činnost. Cílem hlavní činnosti je vyrovnanost nákladů a výnosů. Cílem činnosti doplňkové je zisk.

Model BAMF vyžaduje výpočet modifikovaného ukazatele rentability „**míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti**“.

$$\text{Míra pokrytí ztráty z hl. činnosti ziskem z doplň. činnosti} = \frac{\text{zisk}_{\text{doplňková činnost}}}{\text{ztráta}_{\text{hlavní činnost}}} * 100 [\%] \quad (6)$$

Tento ukazatel pro město Františkovy Lázně nelze spočítat, protože město nerealizuje žádnou doplňkovou činnost.

5.3.5 AUTARKIE

Ukazatele **autarkie**⁹ odráží míru soběstačnosti analyzovaného subjektu. Podle použitých údajů lze hodnotit autarkii na bázi výnosů a nákladů či na bázi příjmů a výdajů. Pro potřeby této práce budeme uvažovat pouze autarkii hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů. Zobrazí míru, v jaké je analyzovaný subjekt soběstačný z hlediska

⁹ Přednášky Ing. Michaely Krechovské, Ph. D. k předměstu Ekonomická analýza v podniku.

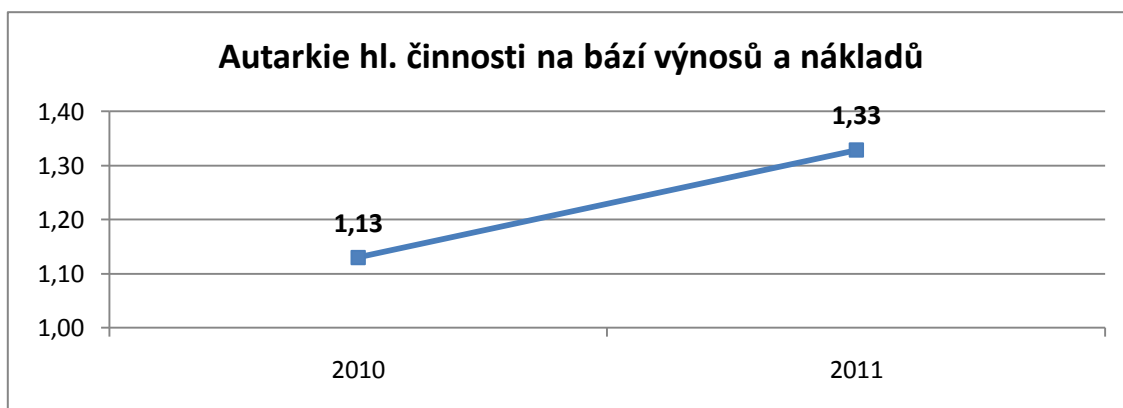
pokrytí nákladů hlavní činnosti dosaženými výnosy. Do výnosů se zahrnuje hlavní činnost i neinvestiční dotace.

Vzorec pro tento ukazatel:

$$\text{Autarkie hl. činnosti na bázi výnosů a nákladů} = \frac{\text{výnosy z hlavní činnosti}}{\text{náklady z hlavní činnosti}} \quad (7)$$

Výsledky za období 2010 - 2011 nabízí následující graf na obrázku č. 18.

Obrázek 18: Vývoj ukazatele autarkie na bázi výnosů a nákladů za období 2010 - 2011

Zdroj: vlastní výpočty, 2013

Za pozitivní lze považovat výsledek „1“, výnosy plně pokrývají náklady. V obou analyzovaných letech je hodnota ukazatele vyšší než „1“, tzn., že výnosy převýšily náklady. Obecně se dá město považovat za finančně soběstačné.

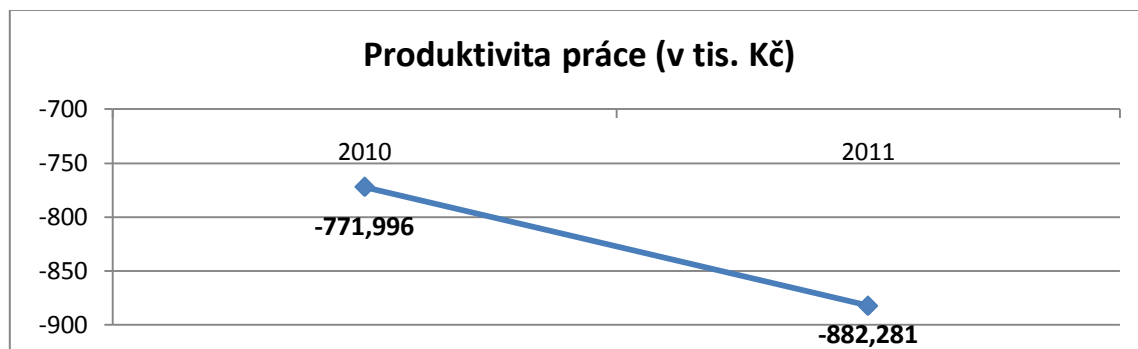
5.3.6 PRODUKTIVITA

Skupina ukazatelů produktivity práce zachycuje výkonnost podniku ve vztahu k nákladům na zaměstnance. [2] **Produktivita práce** z přidané hodnoty je dána následujícím vzorcem a vyjadřuje, kolik peněžních jednotek přidané hodnoty vyprodukoval jeden zaměstnanec:

$$\text{Produktivita práce} = \frac{\text{přidaná hodnota}}{\text{průměrný počet pracovníků}} \quad (8)$$

Pro město Františkovy Lázně budeme přidanou hodnotu vztahovat k přepočtenému počtu všech jeho zaměstnanců zohledňující velikost pracovního úvazku jednotlivých pracovníků. [3] Vypočtené hodnoty:

Obrázek 19: Vývoj ukazatele produktivity práce za období 2010 - 2011

Zdroj: vlastní výpočty, 2013

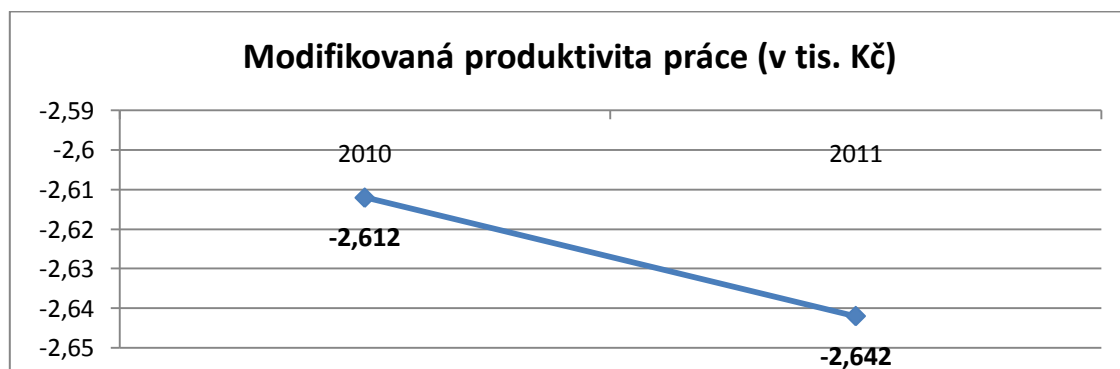
Zvýšení hodnoty ukazatele můžeme dosáhnout třemi způsoby: snížením stavu zaměstnanců, snížením nákladů či zvýšením výkonů. Přestože v roce 2011 došlo ke snížení stavu zaměstnanců města, produktivita klesla, což bylo způsobeno nárůstem nákladů obce.

Pro model KAMF lze spočítat **modifikovanou produktivitu práce** jako poměr přidané hodnoty a osobních nákladů.

$$\text{Produktivita práce}^* = \frac{\text{přidaná hodnota}}{\text{osobní náklady}} \quad (9)$$

Následující graf ukazuje hodnoty modifikované produktivity práce za roky 2010 a 2011 pro konkrétní situaci Františkových Lázní.

Obrázek 20: Vývoj ukazatele modifikované produktivity práce za období 2010 - 2011

Zdroj: vlastní výpočty, 2013

Ve sledovaných letech 2010 a 2011 byla modifikovaná produktivita práce téměř stejná. Mírný pokles kopíruje pokles předchozího ukazatele produktivity práce. Na 1 Kč mzdových nákladů připadá cca -2,6 Kč přidané hodnoty.

5.3.7 MÍRA INVESTIČNÍHO ROZVOJE/ÚTLUMU

Ukazatel zobrazuje rozsah, v němž je organizace schopna obnovit či rozšířit svůj investiční majetek z odpisů během jednoho roku. Spolu se ziskem a rezervami jsou hlavním zdrojem pro obnovu dlouhodobého majetku. [3]

Vzorec pro tento ukazatel je následující:

$$\text{Míra investičního rozvoje} = \frac{\text{investice brutto}}{\text{oprávky}} \quad (10)$$

Město Františkovy Lázně má jen hlavní činnost. Jelikož se až do konce roku 2011 dle účetních standardů neprováděly odpisy v rámci této hlavní činnosti, není možné tento ukazatel aplikovat a vypočítat.

5.4 MODEL BAMF

Model vychází z koncepce bilanční analýzy, snaží se zohledňovat specifika municipálních firem.

Předpoklady [3]:

- u použitých finančních ukazatelů se obvykle pozitivně hodnotí jejich růstová tendence;
- ukazatele jsou sestaveny tak, aby se jejich optimum pohybovalo kolem hodnoty „1“;
- výsledek modelu je dán prostým aritmetickým průměrem;
- nezohledňuje vykazovanou doplňkovou činnost (zda je realizována, či nikoli).

Model analyzuje 4 základní oblasti:

1. **Likvidita (L)** - resp. pohotová likvidita;
2. **Aktivita (A)** - tj. vztah mezi dobami obratu krátkodobých pohledávek a závazků;
3. **Financování (F)** - tj. podíl vlastního a cizího kapitálu;
4. **Rentabilita (R)** - tj. míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti.

Lze ho doplnit o 3 doplňkové ukazatele:

1. **Autarkie na bázi výnosů a nákladů (A^E)**;
2. **Produktivita práce (P)** - tj. na bázi přidané hodnoty vyprodukované jedním průměrným přepočteným pracovníkem;
3. **Míra investičního rozvoje/útlumu (I)** - kvantifikovaná mírou krytí opravek potřebnými brutto investicemi (převrácený hodnota míry investičního rozvoje).

Výsledná hodnota modelu se porovnává s hodnotou „1“. Pokud je hodnota větší než „1“ pak je bonita subjektu pozitivní, když je hodnota menší než „1“ bonita se hodnotí jako negativní.

Všechny potřebné ukazatele a jejich příslušné komentáře byly shrnuty v předcházející části práce. Pro model se musí upravit ukazatel produktivity, aby byl porovnatelný s hodnotou „1“, musí být násoben 1/250, což představuje průměrnou produktivitu práce v nefinančních podnicích v ČR. [3]

Tabulka 6: Souhrn poměrových ukazatelů pro model BAMF za období 2010 - 2011

Ukazatel	2010	2011
<i>Likvidita</i>	0,21	0,89
<i>Aktivita</i>	0,37	0,89
<i>Financování</i>	10,8	7,22
<i>Rentabilita</i>	0	0
<i>Autarkie</i>	1,13	1,33
<i>Produktivita</i>	- 3,09	- 3,53
<i>Míra investičního rozvoje/útlumu</i>	0	0

Zdroj: vlastní výpočty, 2013

Podle vzorce (11) vypočteme celkovou bonitu Františkových Lázní.

$$Bonita = \frac{L+A+F+R+A^E+P+I}{7} \quad (11)$$

Pro rok 2010:

$$Bonita FL_{2010} = \frac{0,21 + 0,37 + 10,8 + 0 + 1,13 - 3,09 + 0}{7} = 1,346$$

Pro rok 2011:

$$Bonita FL_{2011} = \frac{0,89 + 0,89 + 7,22 + 0 + 1,33 - 3,53 + 0}{7} = 0,971$$

V roce 2010 můžeme posoudit bonitu města pozitivně, ale v roce 2011 už je hodnota pod doporučenou hranicí a bonita města je horší. Tento vývoj ovlivnil především ukazatel financování, který nejvýrazněji poklesl. Snížil se vlastní kapitál obce, poklesly fondy obce z přibližně 31 mil. Kč na necelý 1 mil. Kč. Finanční prostředky z těchto fondů byly použity na probíhající investiční projekty v roce 2010, např. rekonstrukce základní školy a výstavba sportovní haly.

5.5 MODEL KAMF

Experimentální model KAMF je zaměřen na bonitu municipální firmy. Existuje ve dvou variantách - model KAMF pro municipální firmy bez doplňkové činnosti a model KAMF* pro municipální firmy realizující doplňkovou činnost.

Město Františkovy Lázně nerealizuje doplňkovou činnosti, budeme tedy počítat model KAMF.

Do tohoto modelu spadají následující ukazatelé:

- **autarkie na bázi výnosů a nákladů,**
- **okamžitá likvidita,**

- **obrat kapitálu,**
- **produktivita práce,** modifikovaná na poměr přidané hodnoty a osobních nákladů.

Všechny tyto ukazatele jsou pozitivně hodnocené při své maximalizaci. „Pouze u indikátoru okamžité likvidity by jeho maximalizace vedla k ne hospodárnému „držení“ krátkodobého finančního majetku ve firmě a maximalizovat autarkii by znamenalo zbytečně vázat v municipální firmě zdroje využitelné jinde a jinak. Tyto skutečnosti zohledňují škály hodnocení. ... Všechny ukazatele jsou vypočteny pro potřeby jednotné interpretace v procentech. Celkový výsledek je prostým aritmetickým průměrem, nejsou aplikovány významnostní váhy jednotlivých indikátorů.“ [3, s. 185 - 186]

Tabulka 7: Model KAMF

Ukazatel	Stupnice hodnocení				
	1	2	3	4	5
	velmi dobrý	dobrá	střední	špatný	alarmující
	škály				
Autarkie	> 100 %	= 100 %	> 90 %	> 80 %	< 80 %
Likvidita	> 40 % et < 60 %	> 20 % et < 40 %	> 60 %	< 20 %	< 15 %
Aktivita	> 300 %	> 200 %	> 100 %	> 80 %	< 80 %
Produktivita	> 200 %	> 150 %	> 20 %	> 100 %	< 100 %

Zdroj: [3, s. 186]

Předchozí vypočtené ukazatele pro model KAMF přepočteme na procenta a shrneme v následující tabulce:

Tabulka 8: Souhrn poměrových ukazatelů pro model KAMF za období 2010 - 2011

Ukazatel	2010	2011
<i>Autarkie</i>	113 %	133 %
<i>Likvidita</i>	10,3 %	14,6 %
<i>Aktivita</i>	12 %	12 %
<i>Produktivita</i>	- 261,2 %	- 264,2 %

Zdroj: vlastní výpočty, 2013

Následující výpočty ukazují bonitu města podle modelu KAMF.

Tabulka 9: Stupnice hodnocení modelu KAMF pro rok 2010

Ukazatel	Stupnice hodnocení				
	1	2	3	4	5
	velmi dobrý	dobrý	střední	špatný	alarmující
	škály				
Autarkie	> 100 %				
Likvidita					< 15 %
Aktivita					< 80 %
Produktivita					< 100 %

Zdroj: vlastní výpočty, 2013

Celková klasifikace bonity města v roce 2010 je rovna $\frac{1+5+5+5}{4} = 4$. Bonitu města lze v tomto roce zhodnotit jako špatnou. Klasifikace města pro rok 2011 je totožná s rokem 2010.

Alarmující jsou ukazatelé okamžité likvidity, obrat kapitálu a modifikovaná produkce vztažená k osobním nákladům.

Okamžitá likvidita dosahuje nízkých hodnot. Jak již bylo napsáno, vše je způsobeno investicemi města v letech 2010 a 2011. Investice vyžadovaly finanční prostředky města a došlo ke snížení krátkodobého finančního majetku, zároveň vznikly městu závazky vůči dodavatelům, zhotovitelům těchto investičních projektů. Jednalo se především o celkovou rekonstrukci základní školy a výstavbu sportovní haly. V roce 2011 si navíc město vzalo krátkodobý bankovní úvěr. Tato fakta ovlivnila i obrat kapitálu. Produktivita práce je záporná kvůli záporné přidané hodnotě. Město by se mělo snažit zvýšit své výnosy, možná přemýšlet o nějaké doplňkové činnosti.

6 OPATŘENÍ KE ZLEPŠENÍ SOUČASNÉ SITUACE

Analýza příjmové a výdajové stránky obce ukazuje, že v letech 2009 - 2011 výdaje města převyšovaly jeho příjmy. Cílem této kapitoly je nalézt možnosti zvýšení příjmů města a optimalizace výdajů. Představím tedy vlastní návrhy, jak zlepšit hospodaření města Františkovy Lázně, nastíním možnosti, které povedou k nápravě nedostatků zjištěných v analytické části této bakalářské práce.

V posledních letech bylo ve městě realizováno mnoho větších investičních projektů. Proběhla rekonstrukce základní školy a interiérů divadla, výstavba sportovní haly, multifunkčního hřiště, tanečního sálu základní umělecké školy, naučné stezky s expozicí zvířat na Americe aj. Z tohoto důvodu bych nedoporučovala v následujících letech realizovat velké investiční projekty. Každá investice s sebou přináší provozní náklady a tím zatěžují rozpočet běžných výdajů, které už jsou teď napjaté. Zvýšení běžných příjmů by vedlo k lepšímu pokrytí běžných výdajů. Není správné financovat tyto výdaje kapitálovými příjmy z prodeje obecního majetku. Předpokladem zdravého hospodaření je, že běžné příjmy by měly dostatečně pokrýt běžné výdaje a cca 10 - 20 % by mělo zbýt na obnovu či pořízení investic.

Město nemá mnoho možností jak zvýšit své příjmy. Daňové příjmy jsou dány zákonem č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům. Obec může ovlivňovat výnos daně z nemovitosti, pokud obecně závaznými vyhláškami upraví koeficient či zavede místní koeficient. Zvýšení příjmů může dosáhnout i zavedením místních poplatků, které se v obci prozatím neplatí, či změnou vybírané částky v souladu se zákonem č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích. V rámci vlastní činnosti může město získat příjmy z pronájmu svého nepotřebného majetku. Disponuje-li obec volnými peněžními jednotkami, může tyto peníze zhodnotit, např. termínovaným vkladem na vyšší úrok či investicí do obchodovatelných cenných papírů.

6.1 DAŇ Z NEMOVITOSTI

Daň z nemovitosti je specifikována zákonem č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitosti. Zákon udává, že základní sazba daně se násobí koeficientem přiřazeným k jednotlivým obcím podle počtu obyvatel z posledního sčítání lidu. Pro město Františkovy Lázně je

stanoven **koeficient** 3,5. Tento koeficient je vyčleněn pro obce nad 50.000 obyvatel, statutární města, Františkovy Lázně, Luhačovice, Mariánské Lázně a Poděbrady.

Město může tento koeficient pro jednotlivé části obecně závaznou vyhláškou změnit. Může ho zvýšit o jednu kategorii nebo snížit o jednu až tři kategorie v členění koeficientů.

Město Františkovy Lázně stanovilo koeficient daně z nemovitosti OZV č.2/2001 následovně (katastrální území - stanovený koeficient):

- Františkovy Lázně, Horní Lomany, Slatina - 3,5;
- Žirovice - 2,5;
- Dlouhé Mosty, Jedličná, Krapice - 1,6.

Tyto koeficienty jsou platné pro daň z pozemků i daň ze staveb, vynásobí se jím příslušná sazba u stavebních pozemků podle § 6 odst. 2 písm. b), u obytných domů a u ostatních staveb tvořících příslušenství k obytným domům, u bytů a u ostatních nebytových prostorů podle § 11 odst. 1 písm. a) a f).

Stavby pro individuální rekreaci, rodinné domy využívané pro individuální rekreaci, garáže vystavěné odděleně od obytných domů, samostatné nebytové prostory užívané na základě rozhodnutí příslušného stavebního úřadu jako garáže, stavby pro podnikatelskou činnost aj.¹⁰ na celém území obce mají stanovený koeficient 1,5.

Dle § 12 může obec obecně závaznou vyhláškou stanovit pro všechny nemovitosti na celém svém území jeden **místní koeficient**. Tento koeficient může být ve výši 2, 3, 4 nebo 5, vynásobí daň poplatníka za jednotlivé druhy pozemků, staveb, samostatných nebytových prostorů a za byty.

Následující tabulka ukazuje, jak by změna místního koeficientu změnila příjmy z daně z nemovitosti v modelové situaci za rok 2011. Městu bych navrhla zvýšení pouze na koeficient 2. Koeficient dle počtu obyvatel je sám o sobě vyšší než v okolních obcích a výrazné zvýšení místního koeficientu by mohlo vést k velkému zatížení občanů města.

---

¹⁰ více OZV č.2/2001 města Františkovy Lázně

Tabulka 10: Modelová situace - změna místního koeficientu daně z nemovitosti

Místní koeficient	rok 2011
1	3.840.073 Kč
2	7.680.146 Kč
3	11.520.219 Kč
4	15.360.292 Kč
5	19.200.364 Kč

Zdroj: vlastní výpočty, 2013

6.2 POPLATEK ZA PROVOZ SYSTÉMU SHROMAŽĎOVÁNÍ, SBĚRU, PŘEPRAVY, TŘÍDĚNÍ, VYUŽÍVÁNÍ A ODSTRAŇOVÁNÍ KOMUNÁLNÍCH ODPADŮ

Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, obsahuje **poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů**. Poplatníkem je každá fyzická osoba s trvalým pobytem v obci či fyzická osoba vlastníci stavbu, která je určena k individuální rekreaci, nebo spoluvlastníci. „Sazba poplatku je pevná v korunách, u rekreačních staveb ve výši poplatku za jednu osobu, a to v zákonem stanovené maximální možné výši jako dvousložková:

- jednak paušální za osobu a kalendářní rok a
- podle skutečných nákladů obce v předchozím roce v přepočtu na poplatníka za rok.“ [5, s. 460]

V roce 2008 tehdejší vedení města Františkovy Lázně poplatek zrušilo a územní rozpočet tím přišel o více než tři miliony korun ročně. Znovuzavedení tohoto poplatku by napomohlo lépe pokrýt výdaje města.

Podle mého názoru má neplacení poplatku pro občany demotivující účinek. Neváží si osvobození od něj a jejich popelnice obvykle pojímají směsný odpad, tedy i ten, který lze třídit. Stanovila bych tedy takový poplatek, který by občany více nabádal k třídění odpadu. Navrhovala bych zavést jen část poplatku, která vychází z nákladů obce na svoz a likvidaci netříděného komunálního odpadu. Poplatek by v součtu zcela pokrýval náklady předchozího roku. Občané by se pod vzájemnou motivací mohli zasloužit o snižování poplatku pro následující roky. Čím více odpadků by se vytrídilo,

tím méně by bylo odpadu netříděného a tím menší by poplatek byl. Současná situace tedy nejen snižuje územní rozpočet, ale zároveň působí proti ochraně životního prostředí.

Pro ilustraci nabízím výpočet výše poplatku pro rok 2012 z údajů roku 2011. Jde pouze o hrubý odhad, jelikož můžu počítat pouze poplatníky, kteří mají na území města trvalý pobyt.

$$\text{poplatek} = \frac{\text{náklady za rok 2011}}{\text{stav obyvatel k 1.1.2011}} = \frac{4371759,4}{5638} = 775,4 \quad (12)$$

Vypočtená hodnota 775 Kč je samozřejmě vyšší, než by byla v případě skutečného počtu poplatníků, zejména v roce 2011. Nicméně vypočtená částka 775 Kč převyšuje maximální poplatek 750 Kč daný zákonem č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích. Pak by se určená částka převyšující 750 Kč mohla stanovit jako paušální část poplatku.

6.3 KULTURNÍ AKCE

Františkovy Lázně mají v průběhu roku poměrně bohatý kulturní program.

Tabulka 11: Kulturní akce města Františkovy Lázně

JARO	<ul style="list-style-type: none"> • Pálení čarodějnic • Seebergské hry - slavnostní otevření hradu českým králem Karlem IV. • Mezinárodní výstava a soutěž historických vozidel • Majáles • Slavnostní zahájení lázeňské sezóny a svěcení pramenů
LÉTO	<ul style="list-style-type: none"> • Historický jarmark na Seebergu
PODZIM	<ul style="list-style-type: none"> • Seebergské hry - slavnost ostrostřelců • Straussův festival
ZIMA	<ul style="list-style-type: none"> • Mikulášská nadílka a rozsvícení vánočního stromu • Silvestrovská street party

Zdroj: [9], vlastní zpracování, 2013

Město by se mělo nadále věnovat pořádání kulturních akcí. Zlepšuje tím životní podmínky svých obyvatelů, rozvíjí místní kulturní život a sociální vztahy.

Františkovy Lázně jsou úspěšné v čerpání dotací od Karlovarského kraje na pořádání slavností na hradě Seeberg. V letech 2008 až 2011 získalo dohromady 45 tis. Kč. Ostatní kulturní akce město financuje převážně z vlastních prostředků.

Akce lampiónový průvod, mikulášská nadílka a rozsvěcení vánočního stromu či silvestrovskou zábavu organizuje městská příspěvková organizace Městské kulturní středisko. Tyto akce jsou pořádány při maximálních úsporách z finančních prostředků města.

Městské kulturní středisko získává ročně na svůj provoz přibližně 4 mil. Kč. V posledních letech, konkrétně 2010 a 2011, tato organizace vykazovala záporný hospodářský výsledek. Ze statistiky vedené městským úřadem vyplývá, že největší zisk přináší programy operní, dechové, operetní, moderní, ZUŠ a Divadelního souboru, které pokrývají ztráty ostatních pořadů. Značně klesl zájem o činoherní představení a Straussův festival.

V současné době divadlo pořádá průměrně dvě představení za týden. Doporučila bych zvýšit počet divácky oblíbených představení, aby se konaly alespoň tři či čtyři představení týdně. Tato početnost by ale neměla vést ke zvýšení nákladů na provoz a údržbu budovy, jelikož tyto nejsou závislé na počtu odehraných představení, a mělo by zvýšit příjmy MKS.

Františkolázeňské divadlo je především hojně navštěvované lázeňskými pacienty. Divadelní program lze nalézt pouze na internetových stránkách divadla a na plakátech ve městě. Zveřejnění divadelního programu Františkových Lázní v místních periodících (např. Chebský deník) by mohlo pomoci zvednout návštěvnost.

6.4 ODDYCHOVÁ ZÓNA

Jak již bylo napsáno, město Františkovy Lázně realizovalo v uplynulých letech několik větších projektů. Myslelo se především na děti a mládež, ať už rekonstrukcí základní školy, či vybudováním sportovní haly a multifunkčního hřiště. Hledala jsem tedy nějakou finančně méně náročnou investici, která by oslovila zejména starší obyvatele města. Oddychová zóna, kterou bych chtěla navrhnout, by sloužila převážně dospělým a seniorům. Měla by veřejnost inspirovat ke zdravému a zábavnému trávení volného času, udržování a navazování nových sociálních kontaktů.

Navrhovala bych realizovat tzv. **fit-park**. Volně přístupné venkovní posilovací stroje umístěné na veřejných prostranstvích nabízí sportovní vyžití jednoduchou formou a bez velké námahy. [10] Ke správnému užívání strojů přispívá podrobný návod s obrázky, který je na každém stroji umístěn. Uživatelům strojů se zlepšuje fyzická kondice a fungování kardiovaskulárního systému. Při cvičení nedochází k nadměrnému zatěžování pohybového aparátu, nepoužívá se žádné závaží, při cvičení slouží jako odpor jen váha vlastního těla.

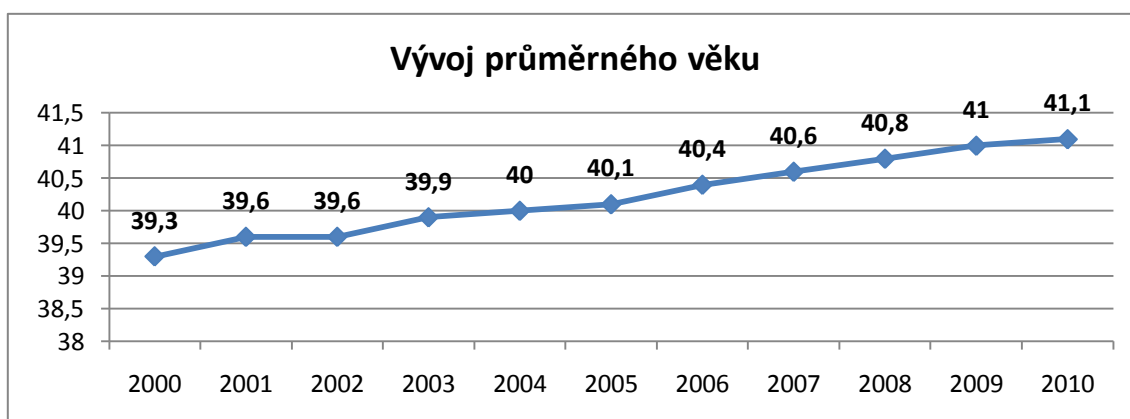
Obrázek 21: Ilustrační fotografie fit-parku

Zdroj: http://fitpark.rajce.idnes.cz/Venkovni_posilovaci_stroje_-_Fit_Park/#wwwpruhfoto3.jpg

Existuje i nabídka posilovacích strojů určená přímo seniorům. Umožňují jim aktivně trávit stáří a udržovat si svou kondici. Jeden z důvodů, proč navrhuji realizaci tohoto parku je i fakt, že obyvatelé Františkových Lázní stárnou. Rok co rok se zvyšuje průměrný věk ve městě.

Obrázek 22: Vývoj průměrného věku ve městě Františkovy Lázně

Zdroj: [11], vlastní úprava

V ČR jsou tyto parky především doménou velkých měst, jako je Praha, Brno, Plzeň či Ostrava. V posledních letech se začaly hojněji realizovat i v menších městech a na vesnicích. V zahraničí jsou podobné parky běžné.

Františkovy Lázně by byly v nejbližším okolí jediné město, které by lidem nabízelo místo odpočinku, relaxace a sportu takového druhu.

Sportovní vyžití ve městě nabízí nově zbudovaná sportovní hala, zrekonstruované školní hřiště, nové multifunkční hřiště. Občané mohou využívat služeb lázeňského bazénu „Aquaforum“, několika fitness center a tenisových kurtů.

V minulých letech došlo směrem k rybníku Amerika k opravě asfaltové cesty, která je nyní hojně využívána bruslaři a cyklisty i z okolních obcí, jelikož v okrese je cyklotras nedostatek. V blízkosti této dráhy byl v loňském roce zrušen areál přírodního divadla. Vznikl tedy nový volný prostor parku v klidné části města, nedaleko centra. Jedná se převážně o stromy porostlou plochu o rozloze přibližně 673m². Podle mého názoru by zrovna toto místo mohlo být vhodné k výstavbě fit-parku.

Realizace takových projektů se dá uskutečnit dvěma způsoby. V prvním případě si město objedná služby společnosti, která tyto parky dodává a realizuje na klíč se vším všudy. Provede na pozemku potřebné stavební úpravy, dodá a nainstaluje posilovací stroje. Stará se o jejich údržbu, revize a potřebné opravy. Tyto služby a záruku většinou nabízí na několik let. Druhou možností je přímý nákup strojů města od velkodavatele. V tomto případě se město musí postarat o jejich instalaci, následnou údržbu a revize.

6.4.1 FINANČNÍ ANALÝZA PROJEKTU

Na realizaci tohoto projektu je potřeba dostatečného množství finančních prostředků uvolněných městem. Část prostředků by město mohlo poskytnout z nových příjmů po zavedení dvou předchozích doporučení. Dále by mohlo oslovit sponzory, zda by nepřispěli na výstavbu určitou částkou. V úvahu by připadlo i oslovení největšího provozovatele lázní ve městě společnosti Lázně Františkovy Lázně a.s., která by se mohla finančně podpořit tento projekt. Město by získalo na atraktivitě i pro návštěvníky. Dalším zdrojem financování projektu by však mohlo být čerpání dotací.

Regionální operační program NUTS II Severozápad

Město může podat žádost o dotační příspěvek v rámci regionálního operačního programu NUTS II Severozápad, který je určen Karlovarskému a Ústeckému kraji. Program se mimo jiné zaměřuje na zlepšení podmínek k životu v obcích a na venkově především prostřednictvím zkvalitnění vzdělávací, sociální a zdravotnické infrastruktury.

S podáním žádosti souvisí vytvoření podrobného projektového záměru. Město v něm musí prokázat, že projekt je veřejně prospěšný a bude sloužit ke zlepšení sociálního prostředí. Žádost musí obsahovat všechny formální náležitosti včetně příloh (logický rámec, studie proveditelnosti, analýza nákladů a přínosů, rozpočet projektu). V souvislosti s podáním žádosti je třeba sledovat výzvy, které určí časový úsek, kdy jsou tyto žádosti na různé dotační programy přijímány. Doporučuje se tedy celý projekt zpracovat s předstihem.

Bohužel bylo na základě požadavků Ministerstva financí ČR a Ministerstva pro místní rozvoj ČR a dle rozhodnutí Regionální rady až do odvolání pozastaveno vyhlašování výzev, mimo jiné i pro naši zamýšlenou oblast podpory. Pokud by tedy město mělo zájem o tento dotační příspěvek požádat, muselo by vyčkat, zda bude ještě letos tato výzva vypsána, protože program v tomto roce končí.

Operační programy na další období 2014 - 2020 jsou prozatím ve fázi přípravy.

Nadace ČEZ

Nadace ČEZ pro rok 2013 vyhlásila grantové řízení Oranžové hřiště. Je zaměřeno na podporu výstavby a kompletní rekonstrukce dětských, sportovních, dětských a sportovních či jiných hřišť. Podmínkou je veřejná přístupnost hřiště.

Podat žádost lze výhradně vyplněním a odesláním webového formuláře, dostupného na internetových stránkách www.nadacecez.cz. Město může podat pouze jednu žádost. Výše nadačního příspěvku není přesně specifikována. Spoluúčast žadatele na projektu není vyžadována. Pokud město podá řádně vyplněnou žádost splňující všechny podmínky do 31. května, projedná ji správní nadace a o výsledku bude obec informována do 31. července 2013. Žádost o příspěvek může být podána nejpozději do 30. září 2013.

Některé povinnosti příjemce grantu:

- hřiště uvést do provozu v roce, kdy byl nadační příspěvek poskytnut;
- zajistit slavnostní otevření hřiště;
- umístit na hřiště provozní řád odolný vůči povětrnostním vlivům;
- umístit za hřiště logo Nadace ČEZ a informaci o tom, že hřiště bylo vystaveno za její podpory;
- a další.¹¹

Na internetu jsem si udělala menší průzkum trhu prodejců a realizátorů fit-parků. Osobně bych využila služeb společnosti COLMEX s.r.o., která má za dobu své existence více než 150 realizací obdobných projektů. Nabízí prodej strojů, instalaci venkovních posiloven, zpracování projektu od A do Z, stavbu hřišť pro seniory na klíč, servis, údržbu, kontrolu a revize. Nejvíce mě zaujala jejich nabídka ohledně dotace. Společnost COLMEX ve spolupráci s Nadací správného životního stylu nabízí nadační příspěvek na vytvoření samostatného venkovního fitness koutku až 55 %. Více informací o možnosti této dotace nabízí webové stránky společnosti.

Následující tabulka zobrazuje jednotlivé položky kalkulace od společnosti COLMEX. Originál kalkulace je součástí příloh práce. Pro hřiště jsem vybrala od každého stroje po jednom kuse, aby měli návštěvníci pestřejší výběr pro možnost protáhnout si celé tělo.

---

¹¹ Více na internetových stránkách www.nadacecez.cz → Podmínky grantového řízení → Oranžové hřiště pro rok 2013.

Tabulka 12: Kalkulace fit-park Františkovy Lázně

Položka	cena za kus (bez DPH)	počet kusů	cena celkem
Posilovací stroje:			246.225 Kč
• procvičování kloubů	21.148 Kč	1	
• procvičování ramen	21.072 Kč	1	
• šlapací zařízení	22.200 Kč	1	
• elipsovité zařízení	22.169 Kč	1	
• procvičování pasu	23.563 Kč	1	
• procvičování chůze	22.762 Kč	1	
• jezdecké zařízení	21.569 Kč	1	
• surfovací zařízení	23.386 Kč	1	
• bradla	18.274 Kč	1	
• protahovací zařízení	26.449 Kč	1	
• šlapadlo	23.633 Kč	1	
Informační cedule	16.784 Kč	1	16.784 Kč
Montáž prvku a instalace	4.000 Kč	12	48.000 Kč
Cena celkem bez DPH			311.009 Kč
Cena celkem včetně DPH			376.321 Kč

Zdroj: COLMEX, s.r.o.

Před instalací strojů by bylo vhodné upravit povrch hřiště. Náklady by se odvíjely od vybrané možnosti. Nejlevnější je stroje instalovat na travnatý povrch. Pokud by město bylo ochotné investovat více, je možné použít pryžový povrch, dřevěné podlahové části, zámkovou dlažbu či pískový podklad.

Stroje jsou řady CX od společnosti COLMEX, s.r.o., mají pevné konstrukční řešení a celkové kvalitní zpracování zaručující dlouhodobou ochranu před poškozením vandaly a klimatickými vlivy.

7 ZÁVĚR

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo provést finanční analýzu hospodaření města Františkovy Lázně a navrhnout opatření ke zlepšení současné ekonomické situace a ke zlepšení života občanů.

Na základě analýzy příjmů a výdajů plyne, že město Františkovy Lázně za sledované období 2006 - 2011 vykazovalo rozpočtové přebytky jen v letech 2007 a 2008. Ve zbylých letech byly zjištěny schodky.

Při podrobnější rozboru příjmů rozpočtu jsem došla k závěru, že nejvyššími a nejstabilnějšími jsou daňové příjmy, které zahrnují podíly na celostátně vybíraných daních, místní a správní poplatky. Hlavní podíl na daňových příjmech tvoří daň z přidané hodnoty a dále daň z příjmů fyzických a právnických osob. V rámci místních poplatků má město největší příjmy z poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt. Ve sledovaném období město prodávalo svůj nepotřebný majetek a kapitálové příjmy dosahovaly druhých nejvyšších příjmů. Dále následují nedaňové příjmy, které jsou tvořeny převážně příjmy z pronájmu městského majetku a přijaté transfery. Město každoročně získávalo dotace na výkon státní správy, v letech 2010 a 2011 navíc získalo dotace i na realizované projekty, tzn. naučná stezka s expozicí zvířat v lesoparku Amerika, regenerace jižní části lázeňského území a multifunkční hřiště.

Analýza výdajových položek rozpočtu obce ukázala, že až na rok 2010 vždy běžné výdaje převyšovaly kapitálové. V roce 2010 byly nejvyšší kapitálové výdaje, protože město realizovalo různé projekty. Za sledované období 2008 - 2011 má srovnatelné výdaje na pečovatelskou službu, provoz městské knihovny a zastupitelstvo. Z odborů města vede ve velikosti výdajů odbor správy majetku, který musel uhradit daň z převodu nemovitostí, které město prodalo. Výdajové položky rozpočtu obce příspěvkovým organizacím meziročně pouze mírně kolísají.

Výsledky poměrových ukazatelů byly shrnuty v bonitních modelech BAMF a KAMF. Model BAMF hodnotil v roce 2010 bonitu města jako pozitivní, v roce 2011 byla horší. Tuto změnu zapříčinil především pokles vlastního kapitálu, kdy město značnou část svých finančních prostředků investovalo do rekonstrukce základní školy a výstavby sportovní haly. Dle modelu KAMF je bonita města v obou letech stejně špatná. Opět to

zapříčinily investice, v účetnictví města se snížila aktiva (finanční prostředky) a vzrostla pasiva (závazky vůči dodavatelům apod.). Navíc si město v roce 2011 ještě vzalo krátkodobý bankovní úvěr.

Na základě zjištěných nedostatků v rozboru příjmové a výdajové stránky rozpočtu obce jsem v poslední kapitole navrhla opatření na jejich zlepšení. Výchozím bodem byla skutečnost, že v posledních letech výdaje převyšovaly příjmy. Běžné příjmy města navrhuji zvýšit zavedením místního koeficientu daně z nemovitosti. Město tento koeficient neuplatňuje a přichází tím o část příjmů. Dále přichází o příjmy i tím, že občané města mají zdarma svoz komunálních odpadů. Od roku 2008 se neplatí žádné poplatky a město veškeré výdaje s tím spojené hradí samo, ze svého rozpočtu. Zavedla bych pro občany poplatek, kterým by se plně tyto výdaje pokryly a ulevilo by se tak napjatému územnímu rozpočtu.

Mé poslední opatření na zlepšení současné situace by vedlo ke zkvalitnění života obyvatel. Navrhovala bych výstavbu tzv. fit-parku, který slouží všem generacím.

8 SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Obecné schéma běžné části rozpočtu.....	21
Tabulka 2: Obecné schéma kapitálové části rozpočtu.....	22
Tabulka 3: Skutečně vytvořené příjmy města v letech 2006 - 2011	38
Tabulka 4: Místní poplatky města Františkovy Lázně (platné pro rok 2013)	41
Tabulka 5: Skutečně vytvořené výdaje města v letech 2006 - 2011	45
Tabulka 6: Souhrn poměrových ukazatelů pro model BAMF za období 2010 - 2011 ...	60
Tabulka 7: Model KAMF	62
Tabulka 8: Souhrn poměrových ukazatelů pro model KAMF za období 2010 - 2011 ...	62
Tabulka 9: Stupnice hodnocení modelu KAMF pro rok 2010	63
Tabulka 10: Modelová situace - změna místního koeficientu daně z nemovitosti	66
Tabulka 11: Kulturní akce města Františkovy Lázně.....	67
Tabulka 12: Kalkulace fit-park Františkovy Lázně	73

9 SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Veřejná správa.....	10
Obrázek 2: Rozpočtový proces na příkladu rozpočtu obce v ČR	23
Obrázek 3: Znak města	35
Obrázek 4: Saldo příjmů a výdajů za sledované období 2006 - 2011	37
Obrázek 5: Příjmy rozpočtu města Františkovy Lázně v letech 2006 - 2011 (v tis. Kč) 38	
Obrázek 6: Přehled daňových příjmů města Františkovy Lázně za rok 2007 - 2011	39
Obrázek 7: Přehled příjmů z místních poplatků	42
Obrázek 8: Vývoj nedaňových příjmů za rok 2008 - 2011	43
Obrázek 9: Vývoj výdajů v letech 2008 - 2011 (kapitálové a běžné výdaje).....	45
Obrázek 10: Vybrané výdaje města za období 2008 - 2011	46
Obrázek 11: Výdaje odborů a organizačních složek města za období 2008 - 2011	48
Obrázek 12: Výdaje příspěvkovým organizacím za období 2008 - 2011	50
Obrázek 13: Strukturovaný soubor ukazatelů finanční analýzy municipální firmy	51
Obrázek 14: Vývoj ukazatele pohotová likvidita za období 2008 - 2011	52
Obrázek 15: Vývoj ukazatele okamžitá likvidita za období 2008 - 2011	53
Obrázek 16: Vývoj ukazatele poměr dob obratu za období 2010 - 2011	54
Obrázek 17: Vývoj ukazatele financování za období 2008 - 2011	56
Obrázek 18: Vývoj ukazatele autarkie na bázi výnosů a nákladů za období 2010 - 2011	57
Obrázek 19: Vývoj ukazatele produktivity práce za období 2010 - 2011	58
Obrázek 20: Vývoj ukazatele modifikované produktivity práce za období 2010 - 2011	58
Obrázek 21: Ilustrační fotografie fit-parku	69
Obrázek 22: Vývoj průměrného věku ve městě Františkovy Lázně	69

10 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ČR - Česká republika

DSO - dobrovolné svazky obcí

EU - Evropská unie

FL - Františkovy Lázně

MKS - Městské kulturní středisko

MÚ - městský úřad

OÚ - obecní úřad

OZV - obecně závazná vyhláška

P - příjmy

PO - právnická osoba

SRN - Spolková republika Německo

SZ - sociální zabezpečení

ÚSC - územní samosprávný celek

V - výdaje

VÚSC - vyšší územní samosprávný celek

ZP - zdravotní pojištění

ZÚSC - základní územní samosprávný celek

11 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Tištěné zdroje:

- [1] BROŽ, Karel, Eva DOUCHOVÁ, Jana HORVÁTHOVÁ a Marian MACKOVIČ. *Františkovy Lázně*. Františkovy Lázně: ŽURNÁL MEDIA a.s., 2011.
- [2] KISLINGEROVÁ, Eva a Jiří HNILICA. *Finanční analýza - krok za krokem*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2005, 137 s., ISBN 80-7179-321-3.
- [3] KRAFTOVÁ, IVANA. *Finanční analýza municipální firmy*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2002, 182 s., ISBN 80-7179-778-2.
- [4] PAVLÁSEK, VLASTIMIL a Pavlína HEJDUKOVÁ. *Veřejné finance a daně v České republice*. 2. vydání. Plzeň: Nava, 2011, 182 s., ISBN 978-80-7211-395-8
- [5] PEKOVÁ, JITKA. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, 587 s., ISBN 978-80-7357-614-1.
- [6] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích. In: *Sbírka zákonů*. 2000.
- [7] Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. In: *Sbírka zákonů*. 2000.
- [8] Závěrečné účty města Františkovy Lázně v letech 2006 - 2011

Elektronické zdroje:

- [9] *Františkovy Lázně* [online]. 29.03.2013 [cit. 2013-04-01]. Dostupné z: <http://www.frantiskovy-lazne.cz>
- [10] *JOSLA fitpark* [online]. © 2009 [cit. 2013-03-10]. Dostupné z: <http://www.joslafitpark.com>
- [11] *Český statistický úřad - Veřejná databáze* [online]. VDBVO 1.3.24. 10.03.2013 [cit. 2013-03-10]. Dostupné z: <http://vdb.czso.cz/vdbvo/uvod.jsp?vo=tabulka>
- [12] *Nadace ČEZ* [online]. © 2013 [cit. 2013-04-01]. Dostupné z: <http://www.nadacecez.cz/>

[13] *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR: Strukturální fondy* [online]. [2013]
[cit. 2013-04-01]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/>

12 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A: Schéma - základní druhové rozdělení příjmů

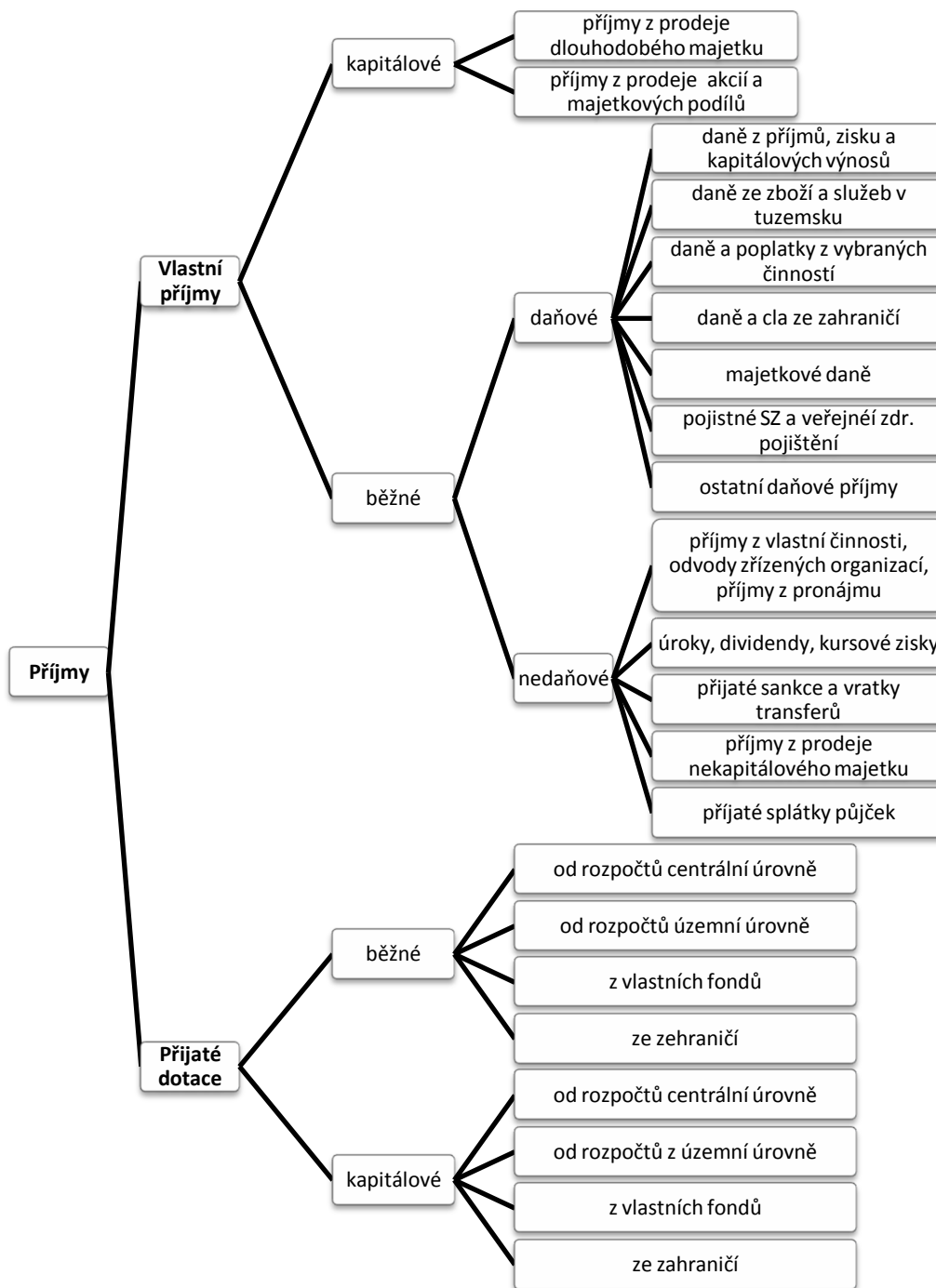
Příloha B: Schéma - základní druhové rozdělení výdajů

Příloha C: Organizační struktura městského úřadu

Příloha D: Rozpočtové určení daní 2008 - 2012

Příloha E: Kalkulace fit-park Františkovy Lázně od společnosti COLMEX, s.r.o.

Příloha A: Schéma - základní druhové rozdělení příjmů

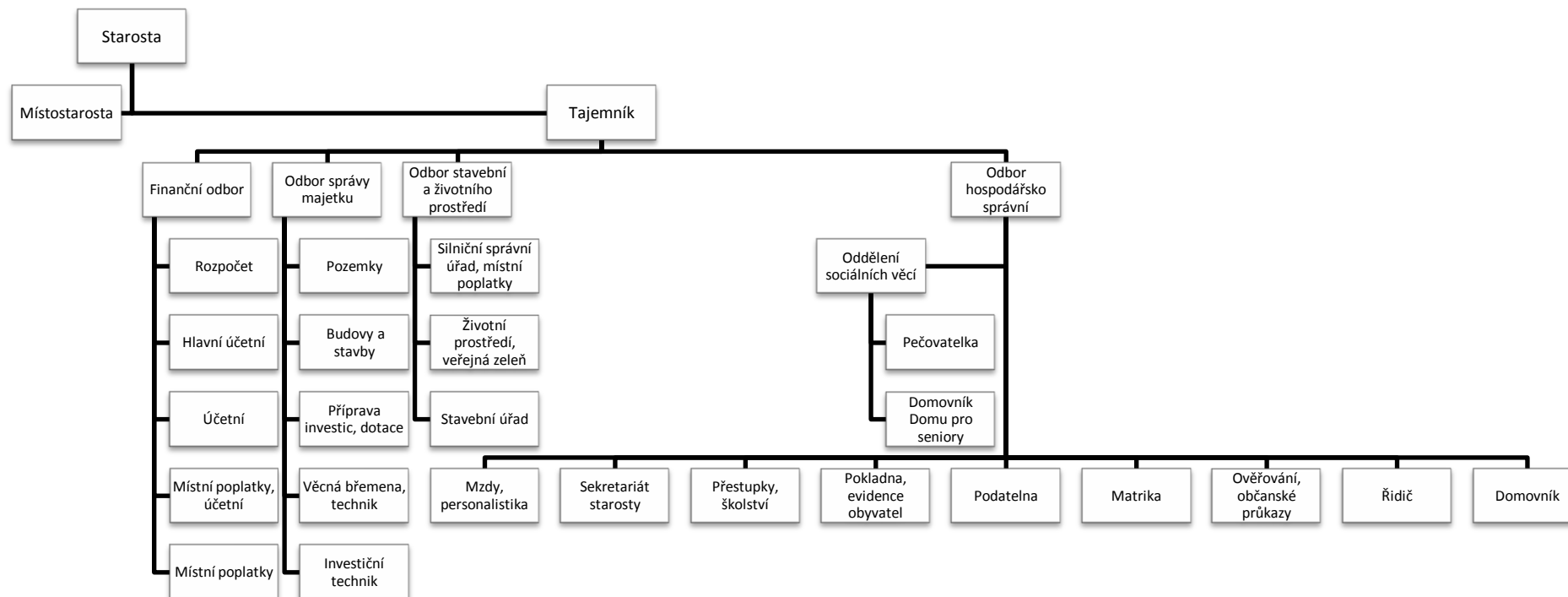
Zdroj: [5, s. 445], vlastní úprava, 2012

Příloha B: Schéma - základní druhové rozdělení výdajů

Zdroj: [5, s. 508], vlastní úprava, 2012

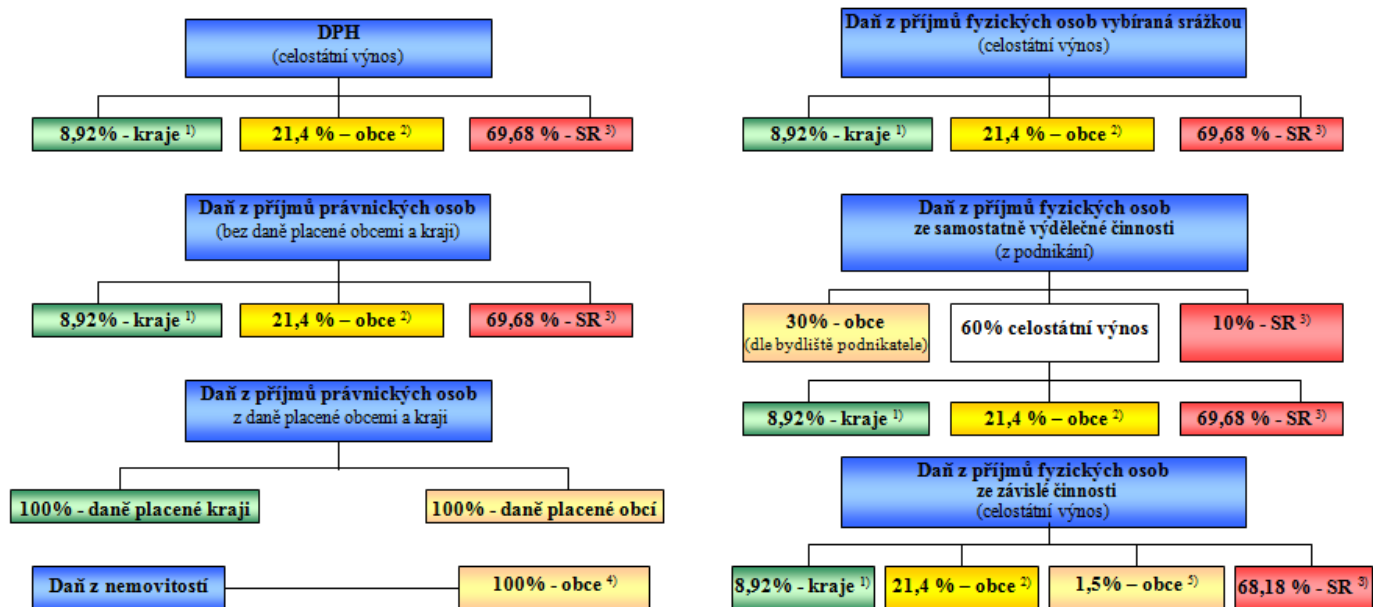
Příloha C: Organizační struktura městského úřadu

Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Příloha D: Rozpočtové určení daní 2008 - 2012

Schéma rozdělení rozpočtového určení daní od 1.1.2008 (bez SFDI, poplatků a pokut)

Vysvětlivky:

¹⁾ Každý kraj se na procentní části celostátního hrubého výnosu daně podílí procentem stanoveným v příloze č. 1 zákona č. 243/2000 Sb., o RUD, v platném znění

²⁾ Daňové příjmy jsou rozdělovány na základě:
1. kritéria výměry katastrálních území obce
2. prostého počtu obyvatel v obci
3. násobků postupných přechodů

³⁾ Příjmy státního rozpočtu

⁴⁾ Výnos daně z nemovitosti; příjemcem je ta obec, na jejímž území se nemovitost nachází.
⁵⁾ Daňové příjmy jsou rozdělovány na základě počtu zaměstnanců s místem výkonu práce v obci.

Zdroj: Schéma rozpočtového určení daní. In: *Finanční správa* [online]. (c) 2006 - 2013 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/283.html?year=0>

Příloha E: Kalkulace fit-park Františkovy Lázně od společnosti COLMEX, s.r.o.

Hříště pro všechny generace

**CENOVÁ KALKULACE
VENKOVNÍ POSILOVNY**

18. 3. 2013

Městský úřad Františkovy Lázně

	červeno/zel.var.	počet	m.j.	jedn.cena	celkem
CX - 01	PROCVIČOVÁNÍ KLOUBŮ	1	ks	21 148 Kč	21 148 Kč
CX - 03	PROCVIČOVÁNÍ RAMEN	1	ks	21 072 Kč	21 072 Kč
CX - 04	ŠLAPACÍ ZAŘÍZENÍ	1	ks	22 200 Kč	22 200 Kč
CX - 05	ELIPSOVITÉ ZAŘÍZENÍ	1	ks	22 169 Kč	22 169 Kč
CX - 06	PROCVIČOVÁNÍ PASU	1	ks	23 563 Kč	23 563 Kč
CX - 07	PROCVIČOVÁNÍ CHŮZE	1	ks	22 762 Kč	22 762 Kč
CX - 08	JEZDECKÉ ZAŘÍZENÍ	1	ks	21 569 Kč	21 569 Kč
CX - 09	SURFOVACÍ ZAŘÍZENÍ	1	ks	23 386 Kč	23 386 Kč
CX - 10	BRADLA	1	ks	18 274 Kč	18 274 Kč
CX - 11	PROTAHOVACÍ ZAŘÍZENÍ	1	ks	26 449 Kč	26 449 Kč
CX - 13	ŠLAPADLO	1	ks	23 633 Kč	23 633 Kč
CX - 30	INFORMAČNÍ CEDULE	1	ks	16 784 Kč	16 784 Kč
Instalace prvků	montáž prvku a instalace	12	ks	4 000 Kč	48 000 Kč
CENA BEZ DPH					311 009 Kč
DPH 21%					65 312 Kč
CENA CELKEM VČETNĚ DPH					376 321 Kč

ABSTRAKT

WUNDERLICOVÁ, Sandra. *Finanční hospodaření města Františkovy Lázně*.
Bakalářská práce. Plzeň: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 81 s., 2013

Klíčová slova: Františkovy Lázně, obec, hospodaření, rozpočet, územně samosprávný celek

Předložená bakalářská práce je zaměřena na finanční hospodaření města Františkovy Lázně. Teoretická část práce nabízí výklad problematiky hospodaření a fungování obce jako územně samosprávného celku. Následuje stručné seznámení s městem Františkovy Lázně a s finanční analýzou jejich hospodaření. Součástí finanční analýzy jsou rozbor příjmů a výdajů, výpočty vybraných poměrových ukazatelů určených pro municipální firmu a jejich aplikování v bonitních modelech BAMF a KAMF. Poslední kapitola představuje návrhy na zlepšení hospodaření města. Vycházejí ze závěrů finanční analýzy, která odhalila některé nedostatky. Realizace uvedených návrhů by vedla ke zvýšení příjmů rozpočtu, patří mezi ně mj. zavedení místního koeficientu u daně z nemovitosti a zavedení poplatku za komunální odpad.

ABSTRACT

WUNDERLICOVÁ, Sandra. *Financial management of Františkovy Lázně*. Bachelor work. Pilsen: Faculty of Economics, University of West Bohemia in Pilsen, 81 s., 2013

Keywords: Františkovy Lázně, community, economy, budget, territorial administrative unit

The bachelor's thesis is focused on financial management of the town of Františkovy Lázně. The theoretical part presents the interpretation of the community's management and work as a territorial and administrative unit. It is followed by a brief presentation of Františkovy Lázně and financial analysis of its economic activities. Part of the financial analysis contains the cost-benefit analysis, calculations of some ratio indicators for a municipality and their application in solvency models BAMF, KAMF. The final chapter presents suggestions for improving the financial management of the city. They are based on conclusion of the financial analysis, which detected some shortcomings. Realization of the suggestions could increase budget's incomes, including the implementation a local coefficient of land value tax and municipal waste fee.